

ТОШКЕНТ ХАКИКАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси

1993 йил 27 февраль • шанба

1928 йил 11 декабрдан нашр этилмоқда.

СЕШАНБА, ПАЙШАНБА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ.

№ 25 (10.451). Нархи 5 сўм.

УМУМХАЛҚ БАЙРАМИГА ТАЙЁРГАРЛИК

25 февраль куни Тошкентда Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Абдулҳошим Муталов раислигида Наврўз умумхалқ байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш республика ташкилот қўмитасининг мажлиси бўлди. Унда Ўзбекистон халқ ноиблари, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимининг ўринбосарлари, вазирликлар ва идоралар, уюшмалар ва ижодий ташкилотлар, жамғармалар ва оммавий ахборот воситаларининг раҳбарлари қатнашди.

Мажлисида халқимизнинг қадимий ва саховатли байрами — Наврўз кенг нишонлаш, шунингдек миллий урф-одатлар негизда умуминсоний қадриятларни улуғлаш, халқ ижодкорлик қудратини намойиш этиш, ватан

га муҳаббат туйғусини, она юртимизда яшовчи барча миллатлар ўртасида дўстлик, ҳамжиҳатлик, тинчлик ва осойишталикни янада мустаҳкамлаш руҳида ўтказиш лозимлиги таъкидланди. Шу мақсадда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар кенгашининг раиси, Тошкент шаҳар ва барча вилоятлар ҳокимлари раҳбарлигида байрамга ҳозирлик кўриш ва уни ўтказиш ташкилий қўмиталари тузилади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти жамғармасининг, «Маҳалла», «Наврўз», «Экосан», Шароф Рашидов номидаги жамғармаларнинг байрам тадбирларини маблағ билан таъминлашда кўмаклашиш борасидаги ташаббуслари ҳамда Ўзбекистон давлат телерадиокомпанияси ва

«Наврўз» хайрия жамғармасининг 21 март кунига мўлжалланган телемарафон ўтказиш ҳақидаги таклифи маъқулланди.

Мажлисида Тошкент шаҳарида ўтадиган Наврўз байрами тадбирларини ишлаб чиқиш ҳамда умумхалқ байрамини оммавий ахборот воситаларида кенг ёритиш билан шуғулланувчи ишчи гуруҳлар таркиби тасдиқланди.

Мажлисида Ўзбекистон Республикаси Президентининг давлат маслаҳатчиси, ташкилот қўмитаси раисининг ўринбосари М. Умурзоқов иштирок этди.

(ЎЗА).

ДЎСТИНГ КИМЛИГИНИ АЙТ-ЧИ?

Яқин вақтларгача ўзбек газетхони Ўзбекистондаги демократия ва тараққиётнинг тақдирини учун дунёда ҳаммадан кўра кўпроқ ким ташвишланиётганини яхши билиши амри маҳол эди. «Известия», «Независимая газета», «Московские новости» ва «Новое время» бу ҳақда ташвишланиётган экан.

Энди маълум бўлишича, мазкур «энг демократик нашрлар»нинг бу ғариб рўй-ҳати қисилиб қолди. Ҳа, ёш ўзбек демократияси ҳақида... Вашингтонда уя қуриб олган АҚШ инсон ҳуқуқлари яхудий кенгашларининг бирлашмаси ҳаммадан кўра кўпроқ қайғурмоқда. Нимасини айтасиз, Америка яхудийларининг тошкентлик ўз сафдоши Абдуманноб Пўлатовни Ўзбекистондаги «золим маъмурлар»дан ҳимоя қилишдан ҳам муҳимроқ муаммоси йўқ-да.

Республикадан неча минг километр наридаги бу ташкилот арбоблари Россия матбуотига сохта ҳуқуқ ҳимоячиларининг гўё таъкиб этилаётгани ҳақидаги тугуруқсиз гапни ўтказиб олишга нечун зўр бериб уринаётганликлари сабабини бундан бошқача изоҳлаш қийин. Айрим газета-

чиларнинг гўё ўзбек тоталитар тузумининг бегуноҳ қурбони хусусидаги оҳ-воҳлари ва оғиз кўпиртиришлари ҳаёсийликка айланиб бормоқдани, бу машмаша қаршида яқин Тожикистонда ҳам ёки босиб олинган олис Фаластинда ҳам инсон қадр-қимматига эмас, одамзотнинг ўзи ҳам ҳақиқатан топталаётганини илғаб олиш қийин бўлиб турибди. Океан нариёғидаги бирлашма фаоллари Тожикистонда бегуноҳ қурбон бўлган ўн минглаб кишилар ҳақида, ўз юртидан қувилган фаластинликлар тўғрисида, Югославиядаги «қаролар урушининг дахшатларни тўғрисида, дафъатан қашшоқлашиб қолган миллионлаб Россия фуқаролари ҳақида асло қайғурётгани йўқ. Улар Пўлатов ва унинг шериклари

(Давоми 2-бетда).

Ўзбекистон—Россия:

ЎЗАРО КЕЛИШИБ ОЛИНДИ

Шу йил 23 февралда Москвада Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамаси раисининг биринчи ўринбосари И. Х. Жўрабеков билан Россия Федерацияси ҳукумати Бош вазири В. С. Черномырдин учрашуви бўлиб ўтди.

Унда Ўзбекистон Республикаси билан Россия Федерацияси ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликнинг энг муҳим йўналишларига оид икки томонлама муносабатлар масалалари муҳокама этилди. Икки томонлама алоқаларни ўзаро фойдали ва тенгҳуқуқлилик асосида такомиллаштириш ва ривожлантириш хусусида тўла битимга келинди. Учрашув якунида бир қатор муҳим ҳукуматлараро битимлар имзоланди. Топмонлар ўзаро маҳсулот етказиб бериш соҳасида ҳам, ўзаро ҳисоб-китоб борасида ҳам бир-бирларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш тўғрисида келишиб олдилар.

Мамлакатларимиз ўртасида имзоланган ҳужжатлар Ўзбекистон билан Россиянинг иқтисодий ҳамкорлиги янада ривож топишига, иккала давлат иқтисодиётининг барқарорлашувига хизмат қилади.

Учрашув дўстона ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди.

ФАХРИЙЛАР ПЛЕНУМИ

Куни кеча Ўзбекистон Республикаси уруш ва меҳнат фахрийлари кенгашининг навбатдаги пленуми бўлди. Пленум ташкилий масалаларни кўриб чиқди. Қўмита раиси Р. Гуломов аризасига биноан вазифадан озод этилди.

Йиғилишда республика муҳофаа вазири Р. Аҳмедов, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Иброҳим Раҳим, Андижон вилояти уруш ва меҳнат фахрийлари кенгашининг ютиби Т. Каримова ва бошқалар сўзга чиқдилар.

Пленумда уруш ва меҳнат фахрийси, Меҳнат Қаҳрамони Бектош Раҳимов кенгаши раиси этиб сайланди.

Пленумда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари М. Қорабоев, Тошкент шаҳар ҳокими А. Фозилбеков ва бошқа расмий кишилар қатнашди.

● ВИЛОЯТ ҲОКИМЛИГИДА

НАВРЎЗ ЯҚИН

Кеча вилоят ҳокимлигида «Наврўз» байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича тузилган ташкилий қўмитанинг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди.

Кўрилаётган тайёргарликнинг аҳволи ва уни янада кучайтириш билан боғлиқ бўлган масалалар муҳокама қилинди. Ташкилий қўмита ишлаб чиққан режа асосида Ангрэн ҳокими муовини Т. Муталимов, Чирчиқ шаҳар ҳокими муовини Ф. Халилова, вилоят ижтимоий таъминот бошқармаси бошлиғи Н. Назиров, «Маҳалла» хайрия жамғармаси Тошкент вилоят бўлими раиси С. Воҳидов, болалар жамғармаси вилоят бўлими бошлиғи М. Солиқова, матбуот бошқармаси бошлиғи Ш. Миралимов ўртоқларнинг ахборотлари эшитилди.

Йиғилишни бошқарган ви-

лоят ҳокими, ташкилий қўмита раиси С. Д. Сайдалиев муҳокамага яқин ясар экан «Наврўз» байрамини умумхалқ шодиёнеси сифатида ташкилий жиҳатдан пухта, зўр уюшқоқлик билан юқори севияда ўтказиш билан боғлиқ бўлган энг муҳим масалаларни кечиктирмай ҳал этиш, тайёргарлик кўламини янада кенгайтириш зарурлигини алоҳида уқтириб ўтди. Тегишли мутаассадди ташкилотларга аниқ вазифалар белгилаб берилди.

Ташкилий қўмита йиғилишида вилоят ҳокимининг биринчи ўринбосари А. Ибобоев, Халқ демократик партияси Тошкент вилояти Кенгашининг биринчи ютиби У. Турғунов, вилоят ҳокимининг муовинлари Х. Ҳамидов ва Б. Махситов ўртоқлар иштирок этишди.

ДЎСТИНГ КИМЛИГИНИ АЙТ-ЧИ?

(Давоми. Бош 1-бетда).

ҳақида қайғурмоқда. Норозилик телеграммалари, хатлар юборишмоқда, бунга дипломатия ваколатхоналарини жалб қилишмоқда, ҳаво тўлқинларини Ўзбекистоннинг миллий қаҳрамони гаъқиб этилиши ҳақидаги даҳшатлар билан қалаштириб ташламоқдалар.

Бақроқ хитобномалар остидаги нмзоларга назар ташлайлик. А. Дубнов, И. Ротарь, М. Лебедева, Ю. Шмидт, яна уч-тўртта фамилия бор. Ана шу муаллифларнинг имзолари қўйилган айнан бир мазмундаги сохтакорликлар демократия таянчи бўлган «Известия»дан ўзини эркин деб атовчи «Московские новости» саҳифаларига, у ердан мустақиллиги шубҳали бўлган «Независимая газета», «Новое время» ёки Россиянинг «Вести»ларига кўчиб юрибди. Шу ғариб тўда Москвадаги Ўзбекистон элчихонаси биноси ёнида йўлтўсарлик қилиш билан чекланмай, адилларнинг марказий уйида журналистлар билан учрашув ҳам ўтказмоқда. Ўзбекистонда инсон ҳуқуқлари бузилаётгани ҳақидаги ҳеч бир далил-исботсиз ҳавойи гаплар ҳамма жойда қайта-қайта такрорланмоқда.

Уша АҚШ яҳудийлар

кенгагининг бирлашмаси Москва бюроси яқинда журналистлар билан уюштирган суҳбат мана шу сохта демократик машмашанинг ишбошилари ва ижрочилари кимлигини очиқ-ойдин кўрсатди. Совет яҳудийларини ҳимоя қилиш бирлашмаси Москвадаги бўлмининг сиёсий директори Аркадий Дубнов машмашага бош-қош бўлиб турибди. Ҳа, ҳа, бу зот «Новое время»нинг муҳбири бўлиб, яқинда журнал саҳифасида босилган мақоласида илғовгарларча Тожикистондаги биродаркушлик уруши авж олишида Тошкентни гуноҳкор қилиб кўрсатишга, ўзбеклар билан тожикиларни тўқнаштиришга уринган эди.

Уйдирмалар, далилларни сохталаштириш, бир ёқлама хулосалар чиқариш — мана шуларнинг ҳаммаси Дубнов ва шериклари ижодиётининг ўзига хос белгиларидир. Мана шу кимсалар «Пўлатов иши» тарзидаги яна бир қаллобликни тўқиб чиқардилар. Шу қаллоблик баҳонасида улар АҚШнинг собиқ давлат котиби Бейкер томонидан «Бирлик»ка бўлган зўр қизиқининг яна бир манбани очишни хоҳламаётганмиканлар? Президент Ислам Каримов «Комсомольская правда» газетаси муҳбирининг саволларига яқин-

да қайтарган жавобларида бу қизиқини нечоғлик катталигини, масалан, бу савлатли ҳуқуқ ҳимоячиси «Бирлик» томонидан қонун талаблари бузилишига парво қилмасликини нақадар хиралик билан тавсия этганини гапириб берган эди.

Эҳтимол, жабрдийда А. Пўлатов ҳеч қаерда ишламай, кўп вақтдан бери Москва, Истанбул, Бангкок, Лондон, Бокуга ва Тошкентдан жуда олис бошқа пойтахтларга сафар қилганида, бунинг учун керакли катта пулни кимдан олганини билишни истарсиз?

У қўлга тушган пайтда ёнидан бир ярим миллион сўмдан кўпроқ пул чиқди. Хўш, ўзини Ўзбекистонда меҳнат қилиш ҳуқуқидан маҳрум этилганман, деб юрган бечора доцент шунча пулни қаердан олди экан?

Ниҳоят, ҳалиги энг эркин энг демократик ва энг либерал матбуот А. Пўлатовга инсон ҳуқуқлари миллий комитетининг раиси лавозимини бериш билан жуда ўтакетган сохтакорлик қилганининг сабаби нима? Ўзбекистонда бундай комитет бор, у рўйхатга олинган ва ишлаб турибди. Аммо унга бошқа киши — ҳурматли ва мўтабар ҳуқуқшунос олим бошчилиқ қилмоқда, унинг А. Пўлатовга ҳеч қандай алоқаси йўқ. Ана шу ва бошқа кўпги-

на саволларга виждонан жавоб қайтариш — «Бирлик»нинг айниб-чириган юқори табақаси хорижий махсус мақдамалардан навбатдаги садақани олиш илнжиди ўз халқига қарши ҳаракат қилаётганини, ҳар қандай тўқнат ва қабиҳликдан жирканмаётганини тан олиш бўлур эди. Уларнинг бутун фикр-хаёлида не-не саёй ҳаракатлар билан қарор топтирилган эсойишталик ва барқарорликни бузишдан, халқлар орасига нифоқ солишдан, уларни қарама-қаршилиқ гирдобига итқи-тишдан бошқа нарса йўқ.

Бу кимсаларнинг қисмати — аянчли. Ўз илдиэларидан маҳрум бўлган инсонлар раҳм-шафқатга умид боғлай олмайдилар. Улар ўзгаларнинг ювиндихўрларига айланган муртадлар қисмати-га учраб, ҳамманинг нафратига дучор бўлишлари муқаррар.

А. АУЛОВ.

журналист. Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси. Тошкент.

ТАҲРИРИЯТДАН. «Правда Востока» бу мақолани эълон қилиш орқали демократияни ривожлантиришга қарши чиқаётгандек бўлиб туюлмасин. Энг муҳим тушунчаларни сохталаштириб, ҳақиқий далилларга хилоф равишда ўз йўлини тиқиш-

тираётган бу кампания ташкилотчилари гуруҳи республикадаги вазиятни айнан шундай деб тасвирлашни жуда хоҳлар эдилар. Бироқ қонунни бузиш — демократия эмас, ҳолбуки Пўлатов қонунни бузишда айбланди, «Бирлик»нинг имзоси билан русийзабон аҳолига пўписа сўзлар ёзилган миллатчилик руҳидаги варақаларнинг тарқатилиши эса инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш эмас. «Бирлик» раҳбарлари бундай варақалар ёзганликларини тая олмайптилар. Аммо улар халойиқ олдига чиқиб, газетамизда шу хусусдаги ўз фикрларини тушунтириб бериш ҳақидаги ҳамма даъватларни жавобсиз қолдирдилар. «Бирлик» раҳбарлари зўр бериб шуғулланган бирдан бир иш шу бўлдики, улар Ўзбекистон ташқарисидида туриб республикани ва унинг раҳбарларини бадном қилишга киришдилар. Айрим собиқ марказий нашрларга эса айни шундай кимсалар керак. Ҳозир Москвадаги баъзи оммавий ахборот воситалари қилаётган ишларнинг ахборотга мутлақо дахли йўқ. Москвалик журналистлар ўзларини «тўртинчи ҳокимият» деб атаб, шу ҳокимиятнинг ёлғон-яшиққа асосланган сиёсий фаолиятини авж олдирмоқдалар, бошқа давлатга нисбатан тажовузкорлик ҳаракати қилмоқдалар. Бунга эса бепарво қараб туриш, уни жавобсиз қолдириб мумкин эмас.

(«Правда Востока» газетаси, 25 февраль).

РЎЗҒОР ХАЛТАСИ

(У ҚАЙСИ МАМЛАКАТДА ҚАНДАЙ ТЎЛДИРИЛЯПТИ?)

Бизда ўртача маош Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги мамлакатларидагидан кам, шу боис уларда яшаш шароити яхшироқ дегувчилар бор. Улар масаланинг иккинчи томонини атайлаб унутдилар ёки биймайдилар — у ҳам бўлса, ҳар бир мамлакат ёки халқнинг қўлидаги пулнинг ҳарид ҳувати, қудрати.

Ўзбекистонда 1 килограмм гўшт сотиб олинган пулга Москвада унинг 100 граммини ҳам бермайди. Тошкентда 1 квадрат метр уй-жой ҳозир минг сўм атрофида бўлса, Москвада 500 минг сўмдан 700 минг сўмгача. Республика-мизда уйини хусусийлаштирган кишилар ўрта ҳисобда 15—20 минг сўм тўлаган бўлсалар, худди шундай уйларни Москвада 3—4 миллион сўмга ҳам харид этиш амримаҳол. Дунёда шундай мамлакат-

лар ҳам борки, ҳар бир ишчи миллий валютада ўрта ҳисобда 10—12 миллион маош олади. Айни пайтда тушлик овқатининг ўзи 70—80 мингга тушади. Айрим давлатларда ўртача маошнинг 50—60 фоизи уй-жой ижараси учун сарф этилади.

Келинг, узоққа бормай, МДҲ давлатларида аҳоли рўзгор халтаси қандай тўлдирилябганини кўриб чиқайлик. Диаграммага қаранг:

нинг ярми тўлмоқда, холос. Юқоридидаги давлатлар орасида Ўзбекистондагина аҳоли

рўзгор халтаси тўлмоқда. Бунинг яна бир мисоли сифатида «Азия» халқаро ҳаф-

талигида эълон қилинган қуйидаги рақамларга эътиборни жалб этмоқчимиз.

1993 йил 12 февралдаги баҳоси (сўм)	1 литр сут	1 кг гўшт		1 кг сариеғ			
		давлат савдо- сида	бозор- да	давлат савдо- сида	бозор- да		
Олмаота	15	32	60—70	341	450—600	396	620
Бешкек	16—18	54	—	450	500	620	700—800
Москва	28	48—64	250—300	548	1800—2500	970	—
Санкт-Петербург	57—66	38—56	—	250—350	—	860—1080	—
Тошкент	6—8	10	—	150	—	180	—

Энди яна бир ҳисоб-китоб қилайлик. Нон Тошкентдаги нисбатан ўрта ҳисобда Олмаотада — 2, Бешкекда — 2, Москвада — 4—5, Санкт-Петербургда — 10 баравар қимматроқ. Худди шундай ҳолатни сут, гўшт, ёғ ва бошқа маҳсулотларда ҳам кузатиш мумкин.

Ўзбекистон ва МДҲ давлатларининг аҳолини ҳимоя қилиш бўйича сиёсати бошқа-бошқачадир. Аввал-бошданқ Ўзбекистонда кучли ижтимоий сиёсат юргизиш унинг таракқиётидаги устивор йўналиш қилиб олинган. Бу жиҳатдан республикамиз МДҲ давлатлари орасида олдинги ўриндадир.

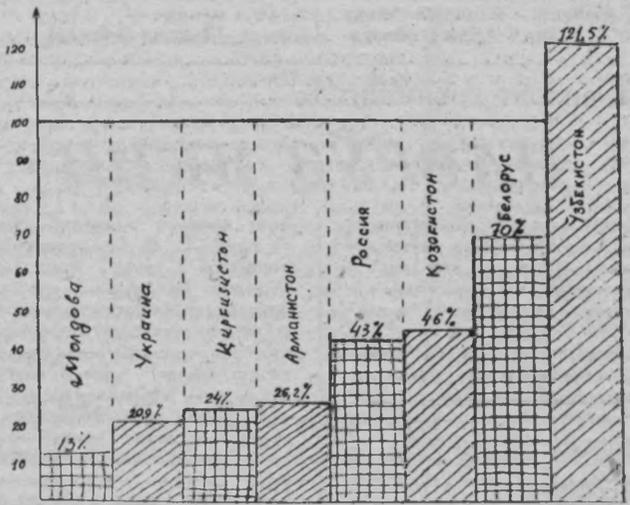
Диаграммадан кўришиб турибдики, демократик Қирғизистоннинг қудрати ўз аҳолиси рўзгор халтасининг атиги 24 фоизини, Молдова — 13 фоизини, Арманистон — 26,2, Украина — 20,9, Россия — 43, Қозоғистон — 46 фоизини қондирипти. Ўзбекистонда эса бу кўрсаткич 121,5 фоизга тенг.

Ўзбекистон ижтимоий сиёсатининг ўзига хос яна икки жиҳати бор: биринчиси, узоқ вақт давомида, СССР доирасида Лас-салнинг иш ҳақи тўғрисидаги

назариясига амал қилинган эди. Масалан, колхозчиларга иш ҳақининг 10 фоизи тўланар эди. Ўзбекистон бу қондан воз кечган биринчи давлат бўлди. Республикаимиз Президентининг 1992 йил 28 майдаги Фармонида биноан маҳсулот ишлаб чиқариш харажатларида деҳқонларнинг меҳнат ҳақи улуши 70 фоизгача етказилиши тавсия этилди. 1992 йилнинг 1 июнидан бошлаб қишлоқ хўжалик корхоналари кўшимча қиймат солиғидан озод этилди. Уларнинг ўз маҳсулотларини ўзлари тасарруф қилиш имкониятлари йил сайин ортмоқда.

Шунинг эвазига Қарши туманининг Юсуф Хушвақтов номидаги давлат жамоаси 15 фоиз ва режадан ортқича пахта ни сотиш ҳисобига 500 миллион сўм даромад олишни мўлжаллаб турибди. Пахта-нинг қолган 85 фоизи ва бошқа маҳсулотларини сотишдан олинадиган фойда бу ҳисобга кирмайди. Хўжаликда 500 онла истиқомат қилади. Республика бўйича деҳқонларнинг ана шундай кўшимча даромади 20 миллиард сўмдан иборат бўлади. Бу — Ўзбекистоннинг 1990 йилги бюджети даромадидан 500 миллион сўм кўпдир.

Иккинчиси, Ўзбекистонда 1993 йил январидан бошлаб меҳнатга ҳақ тўлашнинг ягона тариф сеткаси жорий қилинди. Бу ниқилобий ҳужжат бўлиб, уни ўз вақтида на Брежнев, на Горбачёв эплай олмаган эди. Унда қўйилган меҳанизм на Россия, на Беларусь ва на бошқаларда бор. Ана шу териф сеткаси бўйича меҳнат ҳақининг энг кам миқдори доимо ва узвий равишда унинг энг юқори миқдорида боғлиқ қилиб қўйилган. Бунинг маъноси шунки, эндиликда ҳеч бир корхона раҳбари илгаригидек маошни ўзича оширолмайди. У корхонада меҳнат ҳақини ошириш имкони бўлса, уни энг кам миқдордан бошлашга мажбур бўлади. Бу усул мулк шаклидан қатъи назар халқ хўжалигининг барча соҳаларига тааллуқлидир. Хуллас, баъзи бировларнинг Ўзбекистон ижтимоий сиёсати-га нисбатан шубҳалари асоссиздир. Республикаимиз ўз аҳолисини турли гирдоб ва чиғириклардан эсон-омон олиб ўтаётган дунёдаги саноқли давлатлардан биридир. Буни ҳамма тан оляпти. Ор-тиқча гап-сўзга ҳожат йўқ. Фарҳод РЎЗИЕВ, иқтисод фанлари номзоди. [ЎА].

Бу диаграммани — унда кўрсатилган мамлакатлар аҳолисининг рўзгор халтаси деса бўлади. Диаграмманинг катта-ка ва чиқиқчалари рўзгор халтасининг тўлалик даражасини кўрсатади. Ундан маълумки, бу кўрсаткич ҳар жойда ҳар хил. Молдовада — 13

фоиз, Қирғизистонда — 24 фоиз, Украинада — 20,9 фоиз, Арманистонда — 26,2 фоиз. Бошқача қилиб айтганда, мазкур мамлакатлар аҳолиси рўзгор халтасининг қорак қисминигина зўр-базўр тўлдиря олади. Қозоғистон ва Россияда рўзгор халтаси-

БУНДАН янги йилча муқаддам «Туркистон» («Еш Ленинчи») газетасининг ташаббуси билан ташкид этилган «Амир Темур юрган йўллар бўлаб» илмий экспедицияда иштирок этиб, буюк соҳибқироннинг ҳаёти, фаолияти билан боғлиқ қўлаб маълумотлар олишга эришдик. Шунингдек, ерлик аҳоли тилидан-тилига кўчиб, бизгача етиб келган Амир Темур ҳақидаги бир қанча афсона—ривоятларни боболар ва момолар оғзидан эзиб олишга ҳам улгурдик. Уларда тасвирланган воқеалар қанчалик рост ёки тўқима эканлигини аниқ айтиб бўлмайди. Лекин афсона ҳам, ривоят ҳам нимагадир асосланиб тўқилади. Қуйида уларнинг айримлари билан сиз аниқ муштарийларни ҳам таништиришни лозим деб топдик.

Мурод Мирзо АХМАДҚОРИ ўғли.

ТЕМУРБЕКНИНГ ТУҒЛИШИ

I МУҒУЛЛАРГА мансуб сўнгги Шаҳрисабз ҳокими бир донишманддан сўрайди: «Мен ўлсам тахтимга ким эгалик қилади?». Шунда донишманд: «Тақсир сизнинг ўринингизга ўтирадиган киши ҳозир онасининг қорнида»,— дейди. Ҳазабланган ҳоким ўз вилоятидаги ҳамма ҳомиладор аёлларни ўлдирганини буюради. Уша даврда Тарағай Баҳодир (Соҳибқироннинг падари бузрукворлари — М. М.) бу гапни эшитиб, ҳомиладор хотинини дарё тўқайзорларида (ҳозирги Қашқадарё, Чироқчи—Яккабоғ чегарасида) яшириб қайиққа солади ва унда сақлайди. Кечаси аёлнинг кўз ёриши лозим бўлиб қолади. Қараса, қирғоқнинг нариги томонидан милтираган чироқ кўринади. Тарағай қайиқни суриб, қирғоқнинг ўша томонига ўтказди. Улар бир уйга кириб қора чироқ ёқиб ўтирган кампирга дуч келдилар. Уша уйчада Темурбек туғилади. Чилласи чиққунча чақалоқни шу ерда яширишга сақлайдилар. Кейинчалик Тарағай дарё оқими бўйича ўғли ва хотинини Қарши томонга олиб келди ва 4—5 йил шунда яшайдилар. Тарағай ўғли тахминан 5—6 яшар бўлганида Шаҳрисабзга қайтади. Ҳоким тўғида иштирок этган Темур кураш, тушиб бекзодаларни йиқитди. Бундан ғазабланган Бек даврабошилари Темурни уриб оёғини шикастлайдилар. Еш Темур отаси ёрдамида қочиб қутилади. Тарағай ўғлининг жараҳатини яхши даволата олмайди, натижада Темурнинг бир оёғи яхши битмай, озроқ калта бўлиб, оқсоқланиб қолади. Тарағай ва унинг хотини ва яқин кишилари Темурнинг туғилган жойини эслашди. Бу сўзлардан кейинчалик Чироқчи танланганлиги эҳтимолдан ҳоли эмас.

II АМИР Темурнинг онаси ҳозирги Яккабоғ туманининг Мучин қишлоғида яшаётган бир шайхнинг қизи бўлганлар. (Тарихий манбалар ва бошқа ривоятларга оналари Вухоролан — Тегина бегим Моҳ дейилди — М. М.) Амир Тарағай шу қишлоқдан уйланиб, қизни олиб кетди. Лекин Амирнинг биринчи хотини ҳам бўлиб, унинг бепуштлиги касали бўлади. Шунинг учун Амир Тарағай яна бир марта уйланишга мажбур бўлган. Негани, у кичик отам эмас, ўз уруғининг каттаси. Шундай қўлатли кишининг фарзанли бўлмаслиги ҳам унинг юрагини эзарти. Қўнлар кетидан ойлари ўтиб, иккинчи хотин ҳомиладор бўлади. Бун пайқаган қўнлоши уни йўқ қилиш пайига тушади. Агар бола туғилса, бутун бойлик ва меҳр ўша томонга ўтиб кетишини сезган бепушт хотин қўнларни бедор ўтказди ва ниҳоят бир фикрга келади. У ўз одамлари ёрдами билан қалбаки хат тайёрлайди. Хатда иккинчи хо-

тиннинг Мучин қишлоғида яшаётган отаси оғир касалга чалинганлиги ёзилган эди. Хатини ўқиган замон аёл йўл тараддудини кўра бошлайди. Бепушт хотин унга ўз одамларини қўшиб юборди ва йўлда ўлдириб, менга унинг қони суртилган матони кўрсатасанлар,— дейди. Қўлда бир қудуқ олдига келганда лашкарлар хомилдор аёлни ўлдиргандан, худодан қўриқиб, аёлни қудуққа ташлаб юбордилар. Сўнг бир кийикни ўлдириб, қонига матони суртиб, бепушт хотинга кўрса-

лади,— дейди. Бемор рози бўлгандан сўнг, табиб саволларида давом этади: «Сизнинг кундошингиз бормиди? Унга қандай муносабатда бўлгансиз, ҳуллас кундошингиз ҳақида сўзлаб беринг,— дейди. Бепушт хотин бор воқеани айтиб, сабабчиси ўзи эканлигини тан олади. Агар сирни яширса тузалмай қолишдан қўрқадди. Табиб кундошининг бу қилмишидан ранжийди ва ўй-мулоҳазалари тўғри бўлиб чиққанлигига яна бир бор ишонч ҳосил қилиб, энди эрингиз билан келасиз

ши, сўнгра катта қўшин тўплаб, ҳужум қилиши керак эди»,— дейди. Шундан сўнг, Темур Чигатой, (маҳаллий халқ тилида Чагатой) Турон, Чақар қишлоқлари орқали Тошқўрғон қишлоғида катта қўшин тўплайди. Сўнгги жангда Темур Шаҳрисабзни қўлга киритади. Темур Дархон момага одам юбориб, «Момо тилагини тиласин»,— дейди. Шунда момо: мен турган жойга сув керак, сув бўлмагани учун қийинчиликлар кўп,— дейди. Темур Қизилдарёдан Чигатой қишлоғи орқали Дархон ариғини қазитиб беради. (Ҳозирги кунда Дархон ариқдан 14 та қишлоқ сув ичади) Темур момони ҳамма олиқ-солиқлардан озод этади.

2 АМИР Темур навбатдаги жанглар олдидан Дархон момага чопарлар орқали хат бериб юборди. (Айрим ҳолларда Бибиҳонимга дейилади). Чопарлар келиб момага хатни бери-

қанча маблағ кетса ҳам бу ишни тўхтатишга розилик бермайди. Бунда улар Амир Темурнинг ҳиммати ва хазиналарига таянадилар. Сўнг масжид қурилиши бошланиб, гўзал малика ишни тезлаштириши бош меъмордан сўраб туради. Бош меъмор эса бу вақтга келиб, маликанинг ошиғи бўлиб қолган эди ва шунинг учун масжиднинг тезликда қуриб битказилиши уни Бибиҳоним дийдорини кўришдан маҳрум қиларди. Бибиҳонимнинг сабрсизлигини кўрган меъмор агар бир бўса берса, ишни тезроқ, амалга ошириш мумкинлигини ҳам айтган. Улуғ саркарданнинг Самарқандга келиб қолганлигидан хабар топган малика, ушбу шартга чор-ночор ризо бўлади. Меъмор маликадан ўпич олиш учун унинг юзига яқинлашганида, малика юзини қўли билан тўсади ва бўса унинг кафтига тўғри келиб, аммо ҳарорати юзига ўтиб, қизил доғ қолдиради. Етиб келган Темур маликанинг хадясида хурсанд бўлиб турганида кўзи унинг юзидаги бўса доғига тушади ва бу ишнинг гуноҳкори бош меъмор эканлигини билиб, уни тезда тутиб келишни буюради. Лекин, меъморни ҳеч қаердан топа олишмаган. У миноранинг тепасига чиқиб, ўзи ясаган қанотлар ёрдамида Эронга учиб кетган эмиш.

АМИР ТЕМУР ВА ИШРАТХОНА

AМИР Темур хотинларидан бирига атаб улкан ёдгорлик қурдилади. Сўнг, уни томоша қилгани келган жаҳонгир обиданинг муҳташамлигидан ҳайратланиб, маҳбубасига «бу шод-хуррамлик уйи — Ишратхона бўлиши керак»,— деган экан. Бошқа бир ривоятда Ишратхонани Бибиҳоним қурдирган деган фикр мавжуд. Уни Ашратхона ҳам дейишади.

АМИР ТЕМУР ВА БОҒИМОЗОРСОЙ

AМИР Темур сафардан қайтаётган сойликка етгач, тўхтатишни буюрибди (бу сойликни ҳозирда Боғимозорсой деб атаб келадилар). Чунки, жангларда қаҳрамонлик кўрсатган бир лашкарбошиси шу ерга етганда жонидан узилган экан. Лашкарбошини шу ернинг ўзида дафн қилдирибди. Бу йўқотиш Амир Темурни оғир изтиробга солибди. У мотам тутган ва шу ерда мақбара қуришга фармон берган. Бинонинг ҳар бир гишти Самарқанддан қўлма-қўл ташиб келтирилиб, мақбара атрофи боғга айлантирилибди.

АМИР ТЕМУР ВА БИБИХОНИМ

BИБИХОНИМ Амир Темурни навбатдаги ҳарбий юришга қузатиб қўйиб, саркарда қайтиб келишига пойтахт Самарқандда мисли кўрилмаган даражада гўзал ва салобатли масжид қурдиришни режалаштирган. Бунинг учун Бибиҳоним саройда ўша даврнинг энг машҳур меъморларини чақириб, маслаҳатлашиб олади. Маслаҳатлашувда давлатнинг жуда катта маблағи сарфланиши ҳам уқтириб ўтилади. Аммо Бибиҳоним

тадилар. Туғмас хотиннинг кўнгли жойига тушади. Амир Тарағайга эса хотинини дом-дараксиз йўқолган,— деб айтишади.

Ҳомиладор аёлга келсак, қудуқда бир неча кун ётгач, фарзанд кўради. Шу орада унинг йўқолганини эшитган акаси йўлга чиқади ва у ҳам чарчаб шу қудуқ (чашма) олдига тўхтаб дам олади. Қараса ёш гўдакнинг йиғи овози эшитилади. Аввалига ишонмай туриб, қўлоқ солса яна шу ҳол такрорланади. Акаси қудуқ тепасига борса, ҳақиқатан ҳам бола йиғламоқда эди. Уларни қутқариб олган ака, қараса, ўз синглиси экан. «Энди эрингни олдига юбормаймиз, барибир у ерда сенга кундошинг кун бермайди, яхшиси уйга юр»,— деб синглисини олиб кетади.

Орадан кўнлар, йиллар ўта бошлайди. Еш болалик аёл 40 кун чиллада ўтириб, табибликни ўрганиб, турли касалларни тузата бошлайди. Унинг моҳир табиблиги овозаси анча жойларга ҳам етиб боради. Бепушт хотин эса бу орада мохов касалига чалиниб қолади. Мучинда бир табиб чиққан эмиш, ҳамма касалларни тузатар эмиш, деган гап тарқалади ва уни ҳам шу табибга кўрсатишга қарор қиладилар. Бепушт хотин даво истаб боради. Табибнинг юзида чиммати бўлиб, бемор уни танимайди. Табиб эса дарҳол уни таниб қолади. Улар ўртасида мулоқот бошланади. Табиб бошидан ўтган «кундош воқеаси»ни яна бир бор ким томонидан уюштирилганлигига ишонч ҳосил қилиш учун унга саволлар бера бошлайди: «Сизнинг касалингиз ниҳоятда оғир, менинг бир-иккита саволларим бор, сиз ҳулонинг юзига қараб жавоб беришингиз шарт, агар нотўғри жавоб берсангиз касалингиз яна ҳам оғир бў-

ва бўлган воқеаларни унинг олдига очиб айтиб берасиз,— дейди. Шунда бепушт хотин йўқ демоқчи бўлади, лекин тузалиш учун бирдан-бир йўл шу бўлгандан чор-ночор рози бўлади. Сўнг у эри билан бирга келиб, уччаласи ўтиргандан сўнг бўлган воқеани айтиб беради. Сухбат тугагач табиб юздан чимматини олиб, ўша жабр кўрган аёл мен бўламан дейди. Шунда Амир Тарағайнинг нафрати қўзиб, бепушт хотинни ўлдирди. Сўнг табибни ўз юртига олиб кетиб, ёш Темур тарбияси билан шахсан ўзи шуғулланади.

ДАРХОН МОМО — АМИР ТЕМУРНИНГ УСТОЗИ

1 АМИР Темур Ҳисор тоғлари, Тошқўрғон қишлоғи атрофида қўшин тўплаб, ўз йигитлари билан бир неча бор Шаҳрисабзни қўлга киритиш учун ҳужум қилди. Лекин мағлубиятга учрайди. Амир Темур навбатдаги жанглардан сўнг тахминан ҳозирги Дархон қишлоғи («Шарқ юлдузи» жамоа хўжалиги)да бир момага дуч келади. Темур: «Момо, қорним оч, бирон нарса қилиб беринг»,— дейди. Момо атала қилиб беради, олдига зоғора нон қўяди. Нонни еганда мазаси оғзидан кетмайди, очликдан иссиқ аталани бирдангина хўплайди. Иссиқ аталадан Темурнинг оғзи куйиб, осмонга қараб ётиб қолади. Шунда момо: «Ҳой боламе, бу ишинг худди Темурни жангидай бўлди-я»,— дейди. Узини танитмай Темур момодан сўрайди: «Темур нима иш қилиши керак эди?»,— дейди. Момо: «Темур аввал кичкина қишлоқларни (тепаликларни) оли-

СУРНАЙ — бу сўзининг пур маъноси «сур—оҳанг» демакдир. Узуниги ярим газза келадиган бу қадимий ўзбек чолғу асосан ўрик дабаҳи ёғочдан ясалади. Моҳир устанинг меҳри билан бундай келувчи ва соз ошинларнинг қайноқ нафасдан тилга кирувчи бу асбоб «карнайга»нинг нозик жамолини эслатади: ўзи насисмон, юқори қисми ингичка, унда овоз пардалари шаққатор жойлашган. Қўйи қисми ховонча дастасига монанд кенгайиб борган. Тароватли оҳангига оламдир асир, диллар мунтазир:

**Балки муҳаббатдан — бир тола сочдан,
Балки этқиқоддан — оловдан, хочдан,
Балки оддийгина қуруқ оғоздан
Яралган ердаги биринчи чолғу.**

Шоир Тоҳир Қаҳҳорнинг илҳомига мансуб бу завқли мисралар бизни беихтиёр узоқ ўтмишга, эртакдай сеҳрли кечаги кунлар ҳузурига етаклайди. Бу соғинчмикан ё қўмашш? Шу тоғда уларнинг инқовига ҳам озор йўқ. Ажабо, наҳотки ширин хотирлар не илҳижда кўлимизга жом узатаётган бўлса! Назаримизда оҳанглар денгизи жумбушга келиб, бутун борлиқ наволар сеҳрига чўмганга ўхшайди. Қаерандир, кимнингдир хонадонидан сурнай салоси селдек қуюлиб келади. У шунчалар сеҳрбандки, унинг ҳузурбахш оромидан эт жимирлайди.

Халқимиз орасида қадим-қадимдан бир ҳикмат ҳамиша тирикликни даъво қилиб келади. Эмишчи, қадимда наводан ажиб бир исирга—тумор яралмиш. Ўзбек хонадонидан янги туғилган фарзанд кўлигига Азон айтнш маросимига сурнайчилар ҳам қорлаб келинган. Демак, мозийда янги меҳмон кўлиги Азону сурнай навоси билан оқилган десак, минг бор хаёлимиз. Шу тўғайлидан бўлса керак — ширин-шакор фарзандларимиз сурнайга бир умрга ҳавасманддилар. Байрам, Ҳайит маъракаларда кўча-кўйларимиз сон-сонқис сурнай ва сурнайчилар овозидан жумбушга келади. Ўғлингиз ё қизингизга боққолдан биринчи гадида сурнай сотиб олиб берайсиз. Ана сизга қувончу, ана сизга бахт! Бу бизга азалдан табаррук мерос, эзгуликка даҳлдор чин ихлосдир.

Ораули дунё, тарихи неча минг йиллик даҳлини кўрган доно халқимиз. Ору сўзида шундай бир гузаллик, имо яширинганки, у хар кимга аён ва насиб бўлавермайди. Ору ўз моҳияти билан фақат яхшиларга ошно, йўлдошдир. Ахир, худонинг қайси бир бандаси «ёмолик»ни ору қилдим, деб айта олади. Йўқ, бу инсон табиятига ёт-нарс. Емон-

лик аслида яхшиликка қасддир. Ўз орзусига етган яхши одамларнинг охириги ҳам ободдир. Улар тирикликда савоб ишларга эътиқод қўйишган, пуноҳ ишлардан ҳазар қилмишган. Ҳалол топиб, ҳалол яшашган. Борига шукрур, йўғига қаноат қилиб оила тебатнишган. Бундайларни эл орасида меъдаси тўли, палати тоза, фаршталли одамлар деб бежизга айтишмайди. Ана шундай бағри бутун, ўз насбини эъзозлаб қадар-қиймат топган инсонлардан бири азим Тошкентнинг кўҳна Самарқанд даҳасида яшаб ўтган моҳир уста Қано ота Азимовадир. У кишини яхши билган замондошларининг ҳикоятларига қараганда Қано ота доврўғи етти иқлимга кетган кўлинг ўргулсин ноёб ва камёб сурнайлар ясаган. Аини маҳалда халқимизнинг кўплай дилрабо куй-оҳанглариин сурнай пардаларига кўчирган, элда дилкаш ва иқтидорли сурнайчи сифатида танилган.

Оҳанграбо куйлар ижроҳиси ва ижодқори Аҳмаджон Ҳожибоев устозларидан сурнайчиллини мерос қилиб олди. Тошкентнинг Кўча даҳасида яшовчи, асли насби тишт теруви-қуруви бўлган бу йигитнинг туши мактабдорлик вағинадақ бузилган эди. Бузилганда эмас, кўрган ёқмили туши, аксинча, унгидан кела бошлаганди. Пойтахтдаги 41-ўрта мактабда ўқиб юрган кезларидақ қалбида уйғонган ҳавас ўзига ихлос йўлини танлади. Созанда Эркин Давлатовдан қашқар рубобида чалишни ва қўшиқ айтишни ўрганиб олди. Бу ҳам унга оз эди, иссиқ кунда чанқоғи қонмаган сайёҳдек ташналикка чора изларди. Кўкчалик Ҳакимжон Собировдан доира чалишни ўрганса, унинг отасин Маҳкам ана Собировдан сурнай чалиш маҳоратидан тахсил кўрарди. Мусиқий алифбо

гай, «Не ажаб», «Таманно», «Наврўзи аҷам», «Отмағай тонг», «Эй, сабо», «Савти Мискин» ва жуда кўп бошқалар шулар жумласидандир. Бу куйлар маржони магнит ва кино ленталарига ёзиб олинган бўлиб, «Ўзбекистон» телерадиокомпаниясининг бағийи ва мусиқали эшиттиришлар тахририяти жавонидан ўзига муносиб ўрин олган. Қатор телефилмларнинг мусиқий қаҳрамони бўлган моҳир санъаткор республика радиоси учун сурнайда янхонах созанда сифатида куйлар ҳам ижро этмоқда. «Чўли Йроқ», «Сегоҳ-1», «Шараф-1», «Фарғона тонг отуна», «Дилҳирожа», «Гиря» ва бошқа шу сингари халқ куйлари магнит лентасига ёзиб олинди.

Ота қадри — фарзанд билан, устоз қадри—шоғирд билан, деганларни рост. Олий маълумотли уста созанда бу расо гапга қатъий амал қилиб келяпти. Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур районидagi Фурқат номли маданият уйи ва Тошкент

ҚАНТАК ҲҲРИК ҚҲШИҒИ ҲКИ СУРНАЙ НАВОСИ

Шуниси қизиқки, у ясаган кўлгина чолғу асбоблари яқин дўстлари, замондошлари қўлига тушди, уларнинг беназир мулкига айланди. Андижонлик Одил Мехтар, чимкентлик Шамсимат Турсунметов, Тошкентнинг Чингачи даҳасидан Ғулом Мирзаев, Кўча даҳасидан Фатхилла ака ва Маҳкам ака Собиров, Саъдулла ота, себзорлик Нарин ака, қоратошлик Қўнбой ота Тошканбоев ва бошқалар сурнай навоси авжга авж бағишладилар, миллий мусиқамиз дурдоналарини кўз қорачигидек асраб-авайлаб келидилар, нафис санъат бисотини бойитишга баҳоли қудрат ҳисса қўшидилар.

Ҳаёт суви лабларини намлаб турса қясатоща ҳам гул унар экан. Устозлар қолдирган бой мерос ҳеч муболагасиз ана шу ҳаёт сувининг худди ўзингиси. У қанчадан-қанча лабларни намлаётганига, чиройда баркамол не-не тулғунчалар зумрад барг ёзаётганига сира шубҳа йўқ. Устозлар мактабида таълим олган, улар руҳига имон келтирган, санъат бўстонида анча олис йўл босиб қўйган иқтидорли шоғирдлардан бири Аҳмаджон Ҳожибоевдир.

сабоғи ҳам поёнига етди. Аҳмаджон Кўкчанинг Шопайми гузарига дашган марҳум сурнайчи Давлатилла Нуриллаевга шоғирд тушди. Кўнглидаги армони ушалиб, бироз енгил торгандай бўлди.

Санъат чаманга қалам ранжиди қилган ёш созанда узоқ сафар жабдулга кутарди. У дастлаб Тошканбоев раҳбарлигида сайёр цирк гуруҳи билан Тошкент ва Ўзбекистоннинг жанубий вилоятларида ўзига хос ижодий ҳисоботларда иштирок этди. Бир неча марта Москвада ўтказилган санъат фестивалларида қатнашди. Болгария ва Ҳиндистон бўйлаб кўп кунлик чет эл сафарларида бўлди. Ўзбек сурнайи доврўғини оламга ёйди. Қатор соврин ва тўғфаларни қўлга киритишга мушарраф бўлди.

Қамолотга эришиш машаққатларини сабот билан енган Аҳмаджон Ҳожибоев бутун етук санъаткор, сурнай ижрочилигининг пири, кўзга кўринган юлдузи. Ижрочилик ва маҳоратда янги мактаб яратган. Ўз услуби ва ўз ижодий кўлами бор. У ижро этган ҳар бир куйда янги жилдо, янги сайқал яққол асқ этиб туради. Санъаткор қўлемга етказиб ижро этган дилрабо куй ва қўшиқларнинг ҳади кўринмайди. «Чўли Йроқ», «Куй-

«Цирк» студиясида иқтидорли ешларга устозлик қилмоқда, уларга ўз билим ва тажрибасини кўнг билан ўргатмоқда. Устознинг умидли шоғирдлари Ҳакимжон Шарипов (Ҳасанбой кишлоғи) Сунаатулла Қорабев (Тошкент тумани), Саттор Қамидов, Исрол Урмоибеков, Рустамжон Мирзаев, Фатхулла Усмонов, ўз ўғиллари Адхамжон ва Авазжонлар ҳозир ҳаёт билан ҳамнафас дадил қадам ташлаб бормоқдалар. Улар ўз устозлари олдига ҳамиша таъзимдалар.

Элимизнинг боши тўйдан чиқмасин,— дейди халқ сўйган санъаткор.— Республикамиз мустакил бўлиб, бошимиз узра ҳуррият офтоби порлади. Қадриятларимиз қатъга ҳаётбахш нур йўғрилди. Бугун маскур коматимизни тик ростламоқда ганимат вақт етди. Иншооллоҳ!...

Нур қадри тафти билан, дейишали мўйсифид қарияларимиз. Ҳақ гап. Бу калима санъаткорларга ҳам талалқиландир. Соз устаси Аҳмаджон Ҳожибоев ўз ижрочилик маҳорати билан халқ қалбига ҳам нур, ҳам ҳарорат бахш этиб келаятган экан, бу асли мурдао — жуда хайрли ва савобли ишдир. Бундай одам ҳамиша катта ҳурмат ва эъзозга лойиқдир.

**А. ТОЛИПОВ,
Н. ҲИҚМАТУЛЛАЕВ.**

● Суратда: ўртада бекасам тўнда Аҳмаджон ҲОЖИБОВЕВ.

ТАДҚИҚОТЛАР МАЖМУАСИ

ҲАМЗА номидаги Санъатшунослик илмий-тадқиқот институти илм аҳли Ўзбек санъати тараққиёти муаммолари устида самарали илзанишлар олиб бормоқдалар. Шу тадқиқотлар мажмуини шартли равишда «Ўзбекистон санъатшунослиги тараққиёти» деб номлаш мумкин.

Макур илмий жараён давомида амалга оширилган тадқиқотлардан бир қанчаси яқинда илмий муассасада бўлиб ўтган илмий-назарий конференцияда маъруза қилинди.

«Ўзбекистон санъатшунослиги: замон ва мезон» деган мавзуга бағишланган макур илмий йиғилишда «Санъат тараққиёти тарихини даврлаштириш муаммолари», «Миллий қадриятлар ва ҳозирги замон таъсирининг методик йўллари», «Ўрта Осиё халқлари анъанавий маросимларида мусиқа» каби маърузалар кўпчиликка манзур бўлди.

БОБУРИЙЛАР ДАВЛАТИ АТЛАСИ

АЛИГАРҲ Мусулмонлар университетига кўҳна Шарқ маданияти тарихини ўрганиш йўлида жидий илзанишлар олиб бориламоқда. Бу нуфузли олий ўқув юртининг кўзга кўринган олими профессор Ирфон Ҳабиб шарқшунослик фани тараққиётига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиб келаятир. У ўзбек шарқшунос олимлари билан ҳам алоқа боғлаган. Бундай яқин ҳамкорлик рамзи ўлароқ у Ўзбекистон Фанлар академияси Шарқшунослик институтига китоб амуруғон этди. «Бобурийлар давлатининг атласи» деб номланган ушбу

линди. «Ўзбекистон санъатшунослиги: замон ва мезон» деган мавзуга бағишланган макур илмий йиғилишда «Санъат тараққиёти тарихини даврлаштириш муаммолари», «Миллий қадриятлар ва ҳозирги замон таъсирининг методик йўллари», «Ўрта Осиё халқлари анъанавий маросимларида мусиқа» каби маърузалар кўпчиликка манзур бўлди.

ноёб нашр икки қисмдан иборат бўлиб, кўпгина илмий ва сиёсий маълумотларни ўз ичига олган. Атлас орқали китобхон бобурийлар тасарруфидagi вилоят-музофотлар, шаҳарлар, шунингдек, миноралар, ўрмонлар ва бошқа ўтмиш ёдгорликлари тўғрисидаги тарихий маълумотлар билан танишади. Атласда мавзуларга доир мақола ва изоҳлар, зарур алабиётлар рўйхати ҳам бор. Макур нашр Шарқшунослик институти китоб хазинасидан ўрин олди.

А. АЛИЕВ.

ҚАТРАЛАР

Таниш башара

МЕН уни танийман. Бир мен эмас, кўпчилик уни таниса керак. Қўзлари доим бежо, ўйнаб турадиган бу йигитнинг касби киссавурлик. Ўзини доим тиқилчи автобусга уради. Айниқса, дам олиш кунлари унинг «ови» юришади. Ўзига ўхшаган шриклари билан автобус бир бекат юргунча уч-тўрт нафар соддароқ одамларнинг чўнтақларини бир зумда «тозалаб» улгурлади.

Дам олиш кўни. Бозор бекатига одам кўп. Автобус келди. Ҳамма ўзини унга урди. Лиқ тўла автобус жойидан секин қўзгалди. Навбатдаги бекатга етиб келар-келмас автобус ичиди қий-чув кўтарилди. Маълум бўлишича, бир кеска онахон паттачига пул бераман деб сумкасини қараса пул йўқ. Авлининг ранги докадек оқариб, ўзини билмай ташлаб юборди. Сумкасида эса анча пул бор экан. Кимдир ўғрини сўзди, кимдир бошқани...

Автобус бекатга етиб келиб тўхтади. Тушиб қолганларга секин разм солдим. Улар орасида кеска онахоннинг «шўрини қўритган» менга таниш башара ҳам бор эди.

Ногаҳон кеча бозор бекатида яна уни кўриб қолдим. Енида икки нафар ўғилчаси. Уларни биноийдек кўйинтирган. Эғинларидagi «Монте» ва «Алдас» кўзини қамаштиради. Гарчи бу либослар болаларга жуда ярашиб турган бўлса-да, лекин менинг кўзимга жуда хунук кўриниб кетди. Сабаби...

Ҳаёт завқи

ТОғЛАР гўё сукут саблаб, савлат тўниб туриши учун яралгандай. Боғларнинг

ҳамиша яшнаб, гуллаб туриши ўзига бирм ярашади. Дарёнинг ҳайқириб оқиши унга ажиб бир жозоба бағишлайди. Кўлланинг бағрида доим сокинлик ҳукмрон... Айтишларча, табиатдаги ҳамма нарсалар «Ўзига бюририлган» вазифани бажариб, ҳаёт завқини сураб экан.

...Ари пайтини топса чақайди. Чаён ҳам нишини санчсам лейди. Баъзан ўйланиб қолам. Одамзод нима учун яралган? Китобларда ўқитганим — жавоби ҳам тайёр. «Одамзод яралган яхшилик учун». Лекин, орамизда ари сифат, чаёнсифат нухсалар ҳам йўқ эмас-ку! Уларнинг фақат кўриниши одамга ўхшайди, холос. Улар на ҳаётни ва на унинг завқини ҳис эта оладилар. Ундайлардан худо асрасин!

Хазон бўлмасин

КўЗ очиб юмгунча ёз ҳам ўтиб кетди. Кўз келди. Боғлардаги ажиб тароват ўрини кўзининг ўзига хос манзараси эгаллаб бормоқда. Барглар олтин рангга кирмоқда. Аҳорлардаги сувлар тилтинган. Эғинларидagi «Монте» ва «Алдас» кўзини қамаштиради. Гарчи бу либослар болаларга жуда ярашиб турган бўлса-да, лекин менинг кўзимга жуда хунук кўриниб кетди. Сабаби...

Кўзда ҳазонрезги боғларда айлиноб, ҳаёл суришни яхши кураман. Бугун ҳам ана шу олатимни қанда қилмадим. Ана, улкан дарахтдаги энг сўнгги япроқ ҳам узилди. Дарахтлар япроқларсини хунук кўринар экан. Яқиндагина эрта баҳорда кўртаклари ниш уриб гуллаб-яшнаган боб-роғлар бугун қандайдир жудоландан азоб чекаётганга ўхшайди. Шу пайт бебайо боғларда менга ўхшаб сайр қилиб юрган йигит ва қизга кўзим тушди. Йигит қизга муҳаб-

Амалнинг қули

У ҳамма қатори кичик бир идорала оддий ходим эди. Ҳамкасблари уни ҳурмат қилишиб, ўзларига бошқиб этиб сайлашди. Сайлашди-ю, унинг тумшуги кўтарилди, босар-тусарини билмай қолди. Ҳамма ҳайрон, ҳамма лол. Чўнки, у тез ўзгариб кетади, амалнинг қўлига айланади, деб ҳеч ким ўйламаган эди-да.

У эса амал курсисининг маъқени ошна-ғайилларининг ҳурмат ва обрўсидан ҳам юқори қўяди. Натижада ходимлардан баъзиларни эси бориди бу ерни тарк этди, айримларини унинг ўзи бўшати. Ўз атрофига ўзига тобе одамларни тўпладди. Оқибатда идоранинг олдинги нуфузи ва обрўсига ҳам пуртур етди.

Бугун ҳам у амал курсисига маҳкам ёпишганича, манманлик отидан тушган эмас, «Амалдан тушган кўмин ўлиб қоламан» деганмиш яқинларига. Назаримда ҳали ҳам у амални қўлнинг кири эканлигига ишонмапти, чоғ!

Майли, ҳозирча ишонмай турсин. Зеро замон ва давр тўфонини ундайларни чирпырак қилиб учириб юборадиган кунлар узоқ эмас...

Ашуралн ҚАМЗАЕВ.

ЖУРНАЛХОНЛАР АНЖУМАНИ

МАЪЛУМКИ, таълим-тарбиянинг асосий поядевори бошланғич синфлардан бошланади. Унинг қанчалик мустақамлиги эса, устозларга, бошланғич синф ўқитувчиларига, уларнинг билим ва малакасига боғлиқ. Яқинда пойтахтимиздаги ўқитувчилар уйда бўлиб ўтган бошланғич синф ўқитувчиларининг I Республика анжумани ҳам бевосита ана шу масалага бағишланди.

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги ва «Бошланғич таълим» журнали тахририяти ташаббуси билан ўтказилган ушбу анжумандан кутилган мақсад журналнинг сифати, мазмунини ҳамда мундарижасини янада тақомиллаштириш учун журналхонлар фикрини ўрганиш эди.

Анжуманини Ўзбекистон Халқ таълими вазири муовини Ваҳром Ғобурович Қодиров кириш сўзи билан очди. «Бошланғич таълим» журналининг фаолияти ва истиқболни ҳақида журнал муҳаррири, филология фанлари номзоди Утамурод Нурмуҳамедов маъруза қилди.

Шундан сўнг анжуман қатнашчиларининг руқнлар остида берилган материаллар ҳақидаги баҳс-мунозараси бошланди. Мунозаранда Фарғона вилояти халқ таълими бошқармаси бошлиғи Турсунали Қўрбонов, Тошкент шаҳар Чилвозор районидagi 200-мактаб бошланғич синф ўқитувчиси Қаршигул Норқўлова, Ўзбекистон педагогика фанлари илмий-тадқиқот институти катта илмий ходими, педагогика фанлари номзоди Илдош Абдуллаев, Хоразм вилоятидан Олияноқ Матқубова, Бухоро вилоятидан бошланғич синф ўқитувчиси Ғайбулла Абдуллаев, Тошкент вилояти Чиноз районидagi 5-мактаб ўқитувчиси Мехри Низомитдинова, Тошкент шаҳар халқ таълими бош бошқармаси бошлиғи, халқ таълими вазири муовини Ҳамидулла Қаюмович Йўлдошевлар иштирок этдилар.

«Ов-оз ўрганиб доно бўлур» шiori остида чоп этилаётган «Бошланғич таълим» илмий методик ва оммабоп журнали биз педагогларнинг иш фаолиятимизда жуда катта ижодий таъсир қўсатмоқда,— дейишди анжуманга ййилган республика мактабларининг бошланғич синф ўқитувчилари.

Халқ таълими вазирлиги ванили Сафар Бариев яқунловчи сўз олди. У ўтказилаётган ушбу тадбирнинг иборатли ва фойдали томонларига алоҳида тўхтади. Унда республикамизнинг турли вилоятларидан, ўқитувчилар малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш курслари тингловчиларидан, олимлар ва илмий ходим ҳамда талабалардан иборат мингдан зиёд киши қатнашди.

Йигилишда «Бошланғич таълим» журналининг келгусидаги сонларининг сифат ва мазмунини яхшилаш юзасидан қимматли фикр-мулоҳазалар билдирилди. I Республика анжумани тавсияномаси қабул қилинди.

З. ДУСТМУҲАМЕДОВА.

КЎРИНГ, ТОМОША ҚИЛИНГ

Душанба, 1. III

УзТВ I

- 17.55 Кўрсатувлар тартиби.
- 18.00 Янгилликлар.
- 18.10 «Бувимнинг турлиги куним». Мультфильм.
- 18.20 «Уч сўхбат». Абдиннинг онлада, жамиятда тутган ўрни.
- 19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
- 19.20 «Тилга эътибор». Ўзбек атамашуносининг ва Шарқ тиллари.
- 20.00 Дунё хабарлари.
- 20.10 Баҳор тароналари.
- 20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
- 20.55 Эълонлар.
- 21.00 «Назорат ойнаси». Нафъ мадсулотларидан те-

жаб-тергаб фойдаланиш.
21.40 Телоспектакль.
23.10 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

УзТВ II

- «ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ
- 18.30 «Ассалому алайкум» [такрор].
- 19.30 Болалар учун. «Совга».
- 20.00 «Лаҳза». Хабарлар.
- 20.15 «Қурилиш: тажриба ва муаммолар».
- 20.55 «Тошкент гуллари».
- 21.05 «Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш бошқармаси: бугун ва эртага». Телетомошабинларнинг саволларига соғлиқни сақлаш ходимлари жавоб берадилар.
- 22.05 «Лаҳза». Хабарлар.
- 22.20 «Хатарли парвоз». Бадий фильм.

«ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 18.20, 21.20 — Кўр-

- сатулар тартиби.
- 6.00 «Яқунлар».
- 6.45 «Тонг».
- 9.00 Янгилликлар.
- 9.20 «Қақша». Мультфильм.
- 9.45 В. Молчановнинг муаллифлик кўрсатуви.
- 10.30 «Бройн-ринг».
- 11.30 «Гол».
- 12.00 Янгилликлар.

- 15.00 Янгилликлар [сурдо таржимаси билан].
- 15.25 «Телемикст».
- 16.10 «Алиса Мўъжизалар мамлакатида». Мультфильм. 1-серия.
- 16.20 «Танлаш-2000».
- 17.05 «Стартинзиджер».
- 17.50 «Технодром».
- 18.00 Янгилликлар [сурдо таржимаси билан].
- 18.25 «НЭП».
- 18.55 «Иқболи кулганда».
- 19.35 «Гол».
- 20.10 «Горячев ва бошқалар». Бадий телесериал премье-

- раси. 3-серия.
- 20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
- 20.55 Эълонлар.
- 21.00 Янгилликлар.
- 21.25 «Мулқдор алифбоси».
- 21.35 «Горячев ва бошқалар». Бадий телесериал премьераси. 6-серия.
- 22.05 «Спорт умк-энди». «Янги студия» таништиради:
- 22.20 «Матбуот-клуб».
- 00.35 «Егюнни ва...».
- 00.50 «Джел-сейши». «Кукуруза» ансамблининг концерти. Танафус пайтида [24.00]—Янгилликлар.

«ДУБЛЬ IV»

- РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
- 8.25 Ишбилармон кишилар даври.
- 8.55 Мульти-пульти.
- 9.05 «Мутлақо махфий».
- 9.55 Тонгги концерт.
- 10.10 «Тилла шпора».
- 10.40 «Рек-тайм».
- 11.10 Кундузги сеанс. «Узгалар орзуси». Бадий фильм.

- (Япония).
- 12.50 «Дехқонларга тааллуқли масала».
- 13.15 Чағи спорт турлари бўйича жаҳон чемпионати. 70 метрли трамплидан самраш. Швециядан кўрсатилади.
- 14.00 Россия телевизион театри. А. Ностинский. «Қафас».
- 15.30 «Американинг Ўввойи табияти». Хужжатли фильм премьераси (АҚШ). 1-фильм.
- 16.10 Янгилликлар.
- 18.25 «Рост» студияси. «Эски тегиримон».
- 18.55 «Қутқариш хизмати — 911».

18.00—20.10

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

- 20.10 Рағс марафони.
- 20.55 Душанба кунини детектив. «Ўми страйп» таништиради. «Сент-Луис бловари тўплами». Бадий фильм. «Криминал ҳодисалар» туркумидан (АҚШ).

21.55—22.25

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

- 22.25 «Ҳақиқат оилари». Андрей Караулов саволларига А. М. Манаров жавоб беради.
- 23.20 Спорт кўрсатуви.
- 23.25 «Матбуот гузали-92».
- 23.50 «Репортёр».
- 24.00 «Тақдир чорраҳалари» 2-кўрсатуви.

Сешанба, 2. III

УзТВ I

- 7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
- 7.25 «Логика». Телефильм.
- 7.50 Дунё хабарлари.
- 8.00 «Уч қирол жанги». Бадий фильм. 1—2-сериялар.
- 10.05 Ўзбек тилини ўрганишимиз.
- 10.35 «Рўзгор ташвишлари». Уй бекалари учун.
- 11.20 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгилликлари (АҚШ).
- 11.50 «Ншонч».
- 17.55 Кўрсатувлар тартиби.
- 18.00 Янгилликлар.
- 18.10 «Топилмалар идораси». Мультфильм. 1—2-фильмлар.
- 18.30 «Кичкинтой» устахонаси.
- 19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
- 19.20 «Спортлото».
- 19.25 «Адолат». Ҳуқуқий-публицистик кўрсатуви.
- 20.00 Дунё хабарлари.
- 20.10 «Шеърят дафтарида». Усмон Қўчқор.

- 20.20 «Чор Бакр». «Ўзбектелефильм» премьераси.
- 20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
- 20.55 Эълонлар.
- 21.00 «Ўзбекистон ва жаҳон». Давлатимизнинг Бирлашган Миллатлар ташкилотига аъзо бўлганлигининг 1 йиллигига.
- 21.30 «Уйга қайтди...». Бадий фильм.
- 23.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

УзТВ II

- «ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ
- 18.30 «Уолт Дисней таништиради...». Мультфильмлар тўплами.
- 19.20 «Жамгарма банки» ходимлари билан бевосита мулоқот.
- 20.20 «Муסיқали меҳмонхона».
- 21.00 «Театр оламида». Опера театрининг «Қора кўзлар» спектакли премьераси ҳақида.
- 22.00 Эълонлар. «Киноинигоҳ».

«ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 18.20, 21.20 —

- Кўрсатувлар тартиби.
- 6.00 Янгилликлар.
- 6.35 Эрталабки гимнастика.
- 6.45 «Тонг».
- 9.00 Янгилликлар.
- 9.20 «Кидди-Видди».
- 9.35 «Елгон дарё». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси. 10-серия.
- 10.35 «Миниатюра». Муסיқий кўрсатуви.
- 10.50 «Горячев ва бошқалар». Бадий телесериал. 5 ва 6-сериялар.
- 11.50 «Матбуот-экспресс».
- 12.00 Янгилликлар.
- 12.20 «Фруза». Телевизион бадий фильм.

- 15.00 Янгилликлар [сурдо таржимаси билан].
- 15.25 «Ишбилармонлар хабарномаси».
- 15.40 «Адам Смит бойлиги дунёси».
- 16.10 «Ен дафтар».
- 16.15 «Алиса Мўъжизалар мамлакатида». Мультфильм. 2- ва 3-сериялар.
- 16.35 Сиз учун учрашувлар. «Москва» журнали.

- 17.20 «Болалар телевидениеси ассоциацияси». Болалар эстрада кўшиқлари IV фестивали [Таллин шаҳри].

- 18.00 Янгилликлар [сурдо таржимаси билан].
- 18.25 Давлатлараро «Останкино» телеканали «Номалум таниш кишилар» кўрсатувини таништиради.
- 18.50 «Муқовадаги суварат». Телеочерк.
- 19.00 «Елгон дарё». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси. 10-серия.
- 19.55 «Мавзу».
- 20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
- 20.55 Эълонлар.
- 21.00 Янгилликлар.
- 21.25 Ж. Сименон. «МеҒр» ва-зир ҳузурда». Телоспектакль. 1-қисм.
- 22.40 «Матбуот-экспресс».
- 22.50 «Джаз» портретлари.
- «Кадаис» ансамбли.
- 23.40 «Шеърят альбоми».
- 24.00 Янгилликлар.
- 00.35 Футбол. Кубок эгаларининг кубоги. 1/4 финал. «Фейеноорд» [Голландия]—

«Спартак» [Москва]. Голландиядан олиб кўрсатилади.

«ДУБЛЬ IV»

- РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
- 8.25 Ишбилармон кишилар даври.
- 8.55 «Ҳақиқат оилари».
- 9.50 Ишдан бўш пайтмиғизда. «Балиқ» белгиси остида.
- 10.05 Муסיқа йирик пиланда.
- 11.05 «Сиз яратган бог».
- 11.35 «Телепрессорд».
- 12.05 Кундузги сеанс. «Катта шаҳар чирокларини». Бадий фильм.
- 13.30 Мульти-пульти.
- 13.40 «Дехқонларга тааллуқли масала».
- 14.05 «Ашерлар уйи». Бадий фильм (АҚШ).
- 15.40 «Телебиржа».
- 16.10 Янгилликлар.
- 16.25 «Қалб кўрингизни бағишланг».
- 16.55 Трансросэфир. «Европа—Осиё».
- 17.40 «Кўхна Псовнинг ранг-тасвир».

18.00—23.05

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

- 23.05 Санкт-Петербург балети.
- 23.50 Спорт кўрсатуви.
- 23.55 Муסיқий синув. «Форум» гуруҳи «Қисқаси» кўрсатувида.

Чоршанба, 3. III

УзТВ I

- 7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
- 7.25 «Афсоналар ўлкасида». Телефильм.
- 7.45 Дунё хабарлари.
- 7.55 «Утган кунлар». Бадий фильм.
- 9.30 Турк тили.
- 10.00 «Ешлик» студияси саволларингизга жавоб беради.
- 10.30 Уқув кўрсатуви. Биология. Табиатни муҳофаза қилиш.
- 11.00 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгилликлари (АҚШ).
- 11.30 Уқув кўрсатуви. Кимё. Азот ва фосфор.
- 12.00 «Анъана ва замон».
- 17.55 Кўрсатувлар тартиби.
- 18.00 Янгилликлар.
- 18.10 «Топилмалар идораси». Мультфильм. 3—4-фильмлар.

- 18.30 «Талабалик йилларим».
- 19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
- 19.20 «Эртанги кунга нишонч». Аҳолини иш билан таъминлаш.
- 20.00 Дунё хабарлари.
- 20.10 «Ешлар куйлаганда».
- 20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
- 20.55 Эълонлар.
- 21.00 «Кино жавонидан».
- 21.40 «Демидовлар». Бадий фильм. 1-серия.
- 23.05 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

УзТВ II

- «ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ
- 18.30 «Мўъжизалар, мўъжизалар...».
- 19.10 «Билим сарчашмалари».
- 19.50 «Спринт».
- 20.10 «Шаҳар юмушлари».
- 21.10 Муסיқий дақиқалар.
- 21.25 «Суперспорт».
- 22.10 «02» тўлқинида.
- 22.30 «Кинотриада».

«ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 18.20, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.

- 6.35 Эрталабки гимнастика.
- 6.45 «Тонг».
- 9.00 Янгилликлар.
- 9.20 «Тингланг, томоша қилинг».
- 9.40 «Елгон дарё». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси. 11-серия.
- 10.35 Мультфильмлар: «Қизча ва шер», «Дадабой ва будильник».
- 11.00 Футбол. Кубок эгаларининг кубоги. 1/4 финал. «Фейеноорд» [Голландия] — «Спартак» [Москва]. 2-тайм. Голландиядан кўрсатилади.
- 11.50 «Матбуот-экспресс».
- 12.00 Янгилликлар.
- 12.20 «Уз ери». Телевизион бадий фильм.
- 13.55 «Сапожников хотини».

- 15.00 Янгилликлар [сурдо таржимаси билан].
- 15.25 «Телемикст».
- 16.10 «Ен дафтар».
- 16.15 «Алиса Зазердальеда». Мультфильм. 1 ва 2-сериялар.
- 16.40 «Бизнинг муסיқий клуби».
- 17.20 «Парвоздаги уй». Кўп се-

- рияли мультфильм премьераси. 4-серия (АҚШ).
- 17.50 «Технодром».
- 18.00 Янгилликлар [сурдо таржимаси билан].
- 18.25 Давлатлараро «Останкино» телеканали «Ҳаётимиз йили» кўрсатувини таништиради.
- 18.50 «Елгон дарё». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси. 11-серия.
- 19.45 «Миниатюра». Муסיқий кўрсатуви.
- 20.00 «ТВ-версия».
- 20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
- 20.55 Эълонлар.
- 21.00 Янгилликлар.
- 21.25 Ж. Сименон. «МеҒр» ва-зир ҳузурда». Телоспектакль. 2-қисм.
- 22.30 «Катта сайр».
- 23.10 «Кафе-кваргал».
- 24.00 Янгилликлар.
- 00.35 Футбол. Чемпионлар лигаси. МАСК — «Олимпик» [Марсель, Франция]. Германиядан олиб кўрсатилади.
- 02.20 «Матбуот-экспресс».

«Спартак» [Москва]. Голландиядан олиб кўрсатилади.

«ДУБЛЬ IV»

- РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
- 8.25 Ишбилармон кишилар даври.
- 8.55 «Менинг Ватаним».
- 9.50 Параллеллар. «Юзма-юз».
- 10.05 «Бола тилидан».
- 10.35 «Файи артс кваттет» чалади (АҚШ).
- 10.55 Санкт-Петербург балети.
- 11.40 «Бурда моден» тасвия этади...
- 12.10 Кундузги сеанс. «Уруш уруш-да». Бадий фильм.
- 13.40 «Дехқонларга тааллуқли масала».
- 14.05 «Осойишталик № 9».
- 15.05 «Ҳали англамаган нонот».
- 15.40 «Сигнал».
- 15.55 «Нефть».
- 16.15 Янгилликлар.
- 16.30 «Рост» студияси. «Тонлабиринт».
- 17.00 Трансросэфир. «Узоқ Шапқ».
- 17.45 Мульти-пульти.

18.00—22.30

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

- 22.30 «Нота bene» студияси.
- 23.25 «Уз-ўзига режиссёр».
- 23.55 «Оркестрда фақат қиллар».
- 00.25 «Пост-Монтре фестивали». Дам олиш кўрсатуви.

Пайшанба, 4. III

УзТВ I

- 7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
- 7.25 «Наққош». Телефильм.
- 7.40 Дунё хабарлари.
- 7.50 «Сирли вори». Бадий фильм. 1—2-сериялар.
- 10.00 Араб тили.
- 10.30 Уқув кўрсатуви. Ўзбекистон тарихи. Қўқон муҳторияти.
- 11.00 «Саломат бўлинг!».
- 11.20 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгилликлари

- (АҚШ).
- 11.50 «Шоирлар—болаларга».
- 12.20 «Қизил Яримой шуласи».

- 17.55 Кўрсатувлар тартиби.
- 18.00 Янгилликлар.
- 18.10 «Дадамнинг ўрнида бўлсам». Мультфильм.
- 18.30 Болалар учун. «Ассалом, баҳор!».
- 19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
- 19.20 «Элга хизмат». Тошкент вилояти Чирчиқ шаҳрида аҳолига хизмат кўрсатишда-

- ги тажриба ва муаммолар.
- 20.00 Дунё хабарлари.
- 20.10 «Осойишталик посбонлари». Ички ишлар вазирилик хабарномаси.
- 20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
- 20.55 Эълонлар.
- 21.00 «Актёрлар ва роллар». Зухра Ашурова.
- 21.40 «Демидовлар». Бадий фильм. 2-серия.
- 23.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

УзТВ II

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

- 18.30 Болалар учун. «Табасум».
- 19.00 «Буерак». Экология кундалиги.
- 19.40 Муסיқали дақиқалар.
- 20.00 «Пульс». Хабарлар.
- 20.15 «Бу оқшомда».
- 21.30 «Пульс». Хабарлар.
- 21.45 Эълонлар. «Киноинигоҳ».
- 5.55, 15.20, 00.35 — Кўрсатувлар тартиби.
- 6.00 Янгилликлар.
- 6.35 Эрталабки гимнастика.
- 6.45 «Тонг».
- 9.00 Янгилликлар.

- 9.20 «Елгон дарё». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси. 12-серия [Яқунловчи].
- 10.15 «Ҳайвонот оламида» [сурдо таржимаси билан].
- 11.05 «...16 Ёшгача ва ундан катталар».
- 11.30 «Матбуот-экспресс».
- 12.00 Янгилликлар.
- 12.20 Футбол. Чемпионлар лигаси.
- 14.00 «Домино». Телевизион бадий фильм.
- 15.00 Янгилликлар [сурдо таржимаси билан].

- 15.25 «Телемикст».
- 16.10 «Ен дафтар».
- 16.15 «Алиса Зазеркальеда». Мультфильм. 3-серия.
- 16.25 «Рақсинг 42 дақиқаси».
- 17.10 «Россия ҳокимлари: сиймолар ва акслар». И. Сталин.
- 17.40 «...16 ёшгача ва ундан катталар». Танаффус пайтида (18.00) — Янгилликлар.
- 18.45 «Елгон дарё». Кўп се-

- рияли телевизион бадий фильм премьераси. 12-серия.
- 19.40 «Мулкдор алифбоси».
- 19.50 «Театр можароси». Кўрсатуви Э. Радзинский олиб боради. 1-кўрсатуви.
- 20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
- 20.55 Эълонлар.
- 21.00 Янгилликлар.
- 21.20 Едимизда қолган фильм-

- пар. «Эртага коллинг...» [Одесса киностудияси].
- 23.10 Футбол. Чемпионлар лигаси.
- 24.00 Янгилликлар.
- 00.40 «Л-клуб».
- 01.25 «Матбуот-экспресс».
- «ДУБЛЬ IV»
- РОССИЯ ТЕЛЕВИДИЕНИСИ
- 8.25 Ишбилармон кишилар даври.
- 8.55 «Нота бене» студияси.
- 9.50 «Уз-Узига режиссёр».

- 10.20 «Пост-Монтре фестивали». Дам олиш кўрсатуви.
- 11.20 Россия сирларини асроқчилар. «София қаерда бўлса — уша ер Новгород».
- 12.00 Кундузги сеанс. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадий телефильм. 138 ва 139-сериялар.
- 13.40 «Дехқонларга тааллуқли масала».
- 14.05 «Гап-гаштакларни нўмасаб».
- 14.40 «Кўздан гоийб бўлаётган манзара». Л. Амнинский кўрсатуви.

- 15.30 Ишдан бўш пайтингизда. «Хонаки клуб».
- 15.45 «Алгоритмлар».
- 16.15 Янгилликлар.
- 16.30 «Рост» студияси. «Бизнинг «Аралаш-куралаш».
- 17.00 «Нефть».
- 17.15 Трансроссэфир. «Сувратига чиғилар».
- 18.00—22.25
- ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДИЕНИСИ
- РОССИЯ ТЕЛЕВИДИЕНИСИ
- 22.25 Спорт кўрсатуви.
- 22.30 «Оппозиция».
- 23.15 «Осойишта уй».

Жума, 5. III

УзТВ I

- 7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
- 7.25 «Нарзанлар водийси». «Тоғлар мусиқаси». Телефильмлар.
- 8.00 Дунё хабарлари.
- 8.10 «Севги сароблари». Бадий фильм.
- 9.30 «Мавсум тараддуди».
- 10.00 «Гулла, шана, она-юртим». Фильм-концерт.
- 10.30 Укув кўрсатуви. Зоология. Янгиликлар туркуми.
- 11.00 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгилликлари (АҚШ).
- 11.30 «Нишона». Тошкент институтларида билим олаётган ёш ижодкорларнинг чиқиши.
- 12.10 Футбол. «Пахтакор-79» хотира турнири. * * *
- 17.55 Кўрсатувлар тартиби.
- 18.00 Янгилликлар.
- 18.10 «Сеними, шошмай тур!».
- 18.15 «Сихат-салометия».
- 19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
- 19.20 «Тадбиркор».
- 20.00 Дунё хабарлари.
- 20.10 «Билиб қўйган яхши».
- 20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
- 20.55 Эълонлар.

- 21.00 «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Икромжон Бўронов куйлайди». Видеофильм премьераси.
- 22.00 «Офицерлар». Бадий фильм.
- 23.30 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

УзТВ II

БИШКЕК КЎРСАТАДИ

- 18.05 «Остонамга зртак келиб кўнди». Мультфильм.
- 18.15 «Байкем, Эжем жана биз».
- 18.30 «Бундай ҳисоб-китоб керакми!» [рус тилида].
- 19.00 Хабарлар.
- 19.15 «Менчиктешируу қандай журуп жатади».
- 19.30 «Ашуудга из».
- 19.55 «Энергетика» кўрсатуви.
- 20.15 Криминал хабарлар.
- 20.25 «Даалат мулки — ишончли қўлларга».
- 20.55 Катталар учун мультфильм.
- 21.00 Хабарлар.
- 21.15 «Назар» [билдирувлар, эълонлар].
- 21.20 «Жаздин бир куну жил азигин берет».
- 21.40 «Жердин жана кожоюндари».
- «ОРБИТА IV»
- 5.55, 15.20, 18.20, 21.20, 00.35 — Кўрсатувлар тартиби.
- 6.00 Янгилликлар.

- 6.35 Эрталабки гимнастика.
- 6.45 «Тонг».
- 9.00 Янгилликлар.
- 9.20 Болалар учун фильм. «Ҳамма учун буви».
- 10.25 «Рус мусиқаси саҳифалари». С. Рахманинов. Паганини мазуларига рапсодия.
- 11.00 «Сайҳатчилар клуби» [сурдо таржимаси билан].
- 11.50 «Матбуот-экспресс».
- 12.00 Янгилликлар.
- 12.20 «Америка М. Таратута билан».
- Театр шинавандалари, сизлар учун
- 12.50 Т. Уильямс. «Атиргул расми туширилган». Горький номи Москва Бадий академик театрининг фильм-спектакли.
- 14.50 «Болакай ва қурбақа». Мультфильм.
- 15.00 Янгилликлар [сурдо таржимаси билан].
- 15.25 «Бридж».
- 15.50 «Бизнес-класс».
- 16.05 «Ен дафтар».
- 16.10 «Алиса Зазеркальеда». Мультфильм. 4-серия.
- 16.20 Болалар учун фильм. «Ҳамма учун буви».
- 17.25 «Россия меценатлари».
- 17.50 «Иш».
- 18.00 Янгилликлар [сурдо таржимаси билан].
- 18.25 Давлатларо «Останки-

- но» телеканали. «Овросиб: афсона ва ҳақиқат».
- 18.45 «Инсон ва қонун».
- 19.15 «Америка М. Таратута билан».
- 19.45 «Мўъжизалар майдони».
- 20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
- 20.55 Эълонлар.
- 21.00 Янгилликлар.
- 21.25 «Ҳафтанинг машҳур кишиси».

- 21.40 «Детективлар клуби»да. «КТВ-1» ва «Франс интернациональ» канали таништирадиган. «Йўлдан озган фаришта». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси. «Хитойлик» сериалидан (Франция).
- 23.15 «Ҳеч нарса ҳақида репортаж».
- «ВИД» таништиради:
- 23.20 «Сибский бюро».
- 00.35 «Музобоз».
- 01.15 «Автошоу».
- 01.30 «Обоз» майдончаси.
- «Онажон, мен сизни севаман». Танаффус пайтида (24.00) — Янгилликлар. * * *
- 02.30 «Матбуот-экспресс».

- «ДУБЛЬ IV»
- РОССИЯ ТЕЛЕВИДИЕНИСИ
- 8.25 Ишбилармон кишилар даври.
- 8.55 «Осойишта уй».

- 9.50 Ишдан бўш пайтингизда. «ТВ-ателье».
- 10.05 Кипрас Мажейка. «Кичик Европадан репортажлар».
- 10.35 Раис марафони.
- 11.20 «Оқ қарга».
- 12.05 Кундузги сеанс. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадий телефильм. 140-серия.
- 12.55 «Пилигрим». Россия саҳатлар бюроси.
- 13.40 «Дехқонларга тааллуқли масала».
- 14.05 «Ижица».
- 14.35 «Россиянинг нақирон истеъодлари». Ипполитов-Иванов номидаги нирочиларнинг I Бутунроссия танловида.
- 15.35 «Телебуржа».
- 16.05 Янгилликлар.
- 16.20 Трансроссэфир. «Конверсия ҳақида умид билан».
- 16.50 «Метрополдаги суҳбатлар».
- 17.10 Жума кунлари Дисней. «Ер сайбрасига юборилган». Бадий фильм. 1-серия.

- 18.00—19.00
- ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДИЕНИСИ
- РОССИЯ ТЕЛЕВИДИЕНИСИ
- 19.00 «Калит» кўрсатуви. «Сталин. Дохий вафот этганлигининг 40 йиллигига».
- 19.35 «Ҳар бир кун байрам».
- 19.45 «Элли учинчи йилнинг совуқ ёзи». Бадий фильм.
- 21.25—24.00
- ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДИЕНИСИ
- * * *
- РОССИЯ ТЕЛЕВИДИЕНИСИ
- 24.00 «И-2» таништиради: «Халқ франи».
- 00.50 Театр сафари. «Болалар ҳокимият тепасида».

Шанба, 6. III

УзТВ I

- 7.00 «Ассалому алайкум».
- 8.00 Дунё хабарлари.
- 8.10 Алифбо сабоқлари.
- 8.40 «Олти жаҳонгашта». Бадий фильм.
- 9.45 «Дарага кел, дугонажон». Паркент районда бўлиб ўтган «Латофат-93» қизлар баҳси.
- 10.45 «Жамоат ташиклотларида».
- 11.15 «Ҳужжатли экран». «Экиндохроника» фильмлари асосида.
- 12.00 Тижорат канали. «Шаҳрисабз — ипак шаҳри».
- 12.30 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Менинг маҳаллам».
- 13.10 «Қурилиш жаҳдаларида». Сирдарё вилояти тўхалликларо қурилиш трестининг иш фаолияти.
- 13.40 «Шанба учрашувлари». «Ўзбектеlevision» студиясининг режиссёри Абдор Қосимов. * * *

- 17.55 Кўрсатувлар тартиби.
- 18.00 «Умид учқунлари». Иқтидорли ўқувчилар ҳақида.
- 19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
- 19.20 «Оддий кун». Телефильм.
- 19.30 «Ҳаёт қувончлари ва ташаншалари».
- 20.30 «Туркистон» ахбороти.
- 21.00 «Чақноқ юлдузлар». Киноконцерт.
- 21.40 «Маҳобдорат». Кўп қисмли телевизион бадий видеофильм (Ҳиндистон). 6-серия.
- 22.25 «Узанини топар дарёлар». Самарқанд айлоти.
- 23.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

УзТВ II

БИШКЕК КЎРСАТАДИ

- «ОРБИТА IV»
- 6.55, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.
- 7.00 Эрталабки гимнастика.
- 7.10 Ишбилармон кишининг шанба тонги.
- 7.55 Янгилликлар.
- 8.30 «Матбуот-экспресс».
- 8.40 «Спорт-имониат».

- 9.10 «Марафон-15» — кичкинтойларга.
- 9.35 Экологик шарҳ.
- 9.50 «Эльдорадо».
- 10.20 «Шанба кунги дастхат».
- 10.50 «Мўъжизасиз мўъжизалар».
- 11.20 «Муслиқий дўкон».
- 11.50 «Қизил космос». Ҳужжатли фильм премьераси. 2-фильм — «Космик пойғалар». 3-фильм — «Космос афсонаси».
- 12.50 «Биз асраб-авайлаган Россия».
- 13.30 «Соло».
- 14.00 Давлат академик Шинмоу рус халқ хорининг бадий раҳбари Нина Мешко билан учрашуви.
- 15.00 Янгилликлар.
- 15.20 «Домократия ҳақида новеллалар». Телефильм премьераси. 4-фильм — «Мухожирлар».
- 15.55 «Сеними, шошмай тур!».
- Мультфильмлар. 5 ва 6-фильмлар (25 йиллик юбилейига).
- 16.20 «Қирол Шарқдан келадими!». С. Алексеевнинг Оснб туркуми.

- 16.45 «Теледидомалар».
- 17.15 «Ультра-си». Спорт кўрсатуви.
- 18.10 «Қизил квадрат».
- 18.50 «Бахтли тасодиф».
- 19.50 «Коламбия пикчерс» таништиради. «Узиникига қарата ўт очил».
- Телевизион бадий фильм премьераси. «Адолат кўчаси» сериалидан (АҚШ).
- 20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
- 20.55 Эълонлар.
- 21.00 Янгилликлар.
- 21.25 «Коламбия пикчерс» таништиради. «Қироллик курсисда». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси (АҚШ).
- 22.25 «Матбуот-экспресс».
- 22.40 «Бир боқишда муҳаббат».
- 23.20 «Арс» кечки-муслиқий қаҳвахона. Танаффус пайтида (24.00) — Янгилликлар.
- 01.30 «100 С». Журналистик текшируви.
- 02.00 Футбол. «Узблери сарни йўлда».

- «ДУБЛЬ IV»
- РОССИЯ ТЕЛЕВИДИЕНИСИ

- 8.20 «Оламга ўз нигоҳи билан қараш».
- 8.45 «Ухшаш дунёлар».
- 9.15 «Рост» студияси. «Бизнинг «Аралаш-куралаш».
- 9.45 «Кузирхоним».
- 10.15 «Пигмалион».
- 11.00 «Дорамон». Кўп серияли мультфильм премьераси. * * *
- 11.15—15.00
- «ЎЗБЕКИСТОН»
- ХАЛҚАРО
- ТЕЛЕКАНАЛИ
- 1. «Экосан». Экология ва саноатлик жағфармасининг хабарномаси.
- 2. «Умид» (уйғур тилида).
- 3. «Оқ бўрон». Қор кўчкилари ҳақида.
- 4. «Цирк, цирк, цирк».
- 5. «Мерос».
- * * *
- РОССИЯ ТЕЛЕВИДИЕНИСИ
- 15.00 «Монолог». Бадий фильм.
- 16.45 «Репортёр».
- 17.05 «Уйингизга тинчлик-хотиржамлик тилаймиз».
- * * *
- 18.05—22.30
- ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДИЕНИСИ
- * * *
- РОССИЯ ТЕЛЕВИДИЕНИСИ
- 22.30 «Джентльмен-шоу».
- 23.00 «Чегарасиз футбол».

Якшанба, 7. III

УзТВ I

- 7.00 «Боллар зийнати». Телефильм.
- 7.10 «Халқ юкдони». Сандовлар ойнавий ансамбли куйлайди. * * *
- 8.00 «Туркистон» ахбороти.
- 8.30 «Маҳобдорат». Кўп қисмли телевизион бадий видеофильм. 5—6-сериялар.
- 10.00 «Қувноқ стартлар». Мактаб ўқувчиларининг спорт мусобақалари.
- 10.45 «Аёл кадрлари». Публицистик кўрсатуви.
- 11.20 «Ким чақон!».
- 12.00 «Инсон ва замин». Навоий вилоятидан кўрсатуви.
- 13.00 «Эстрада шинавандалари учун». Дониёр Тошмуҳаммадов куйлайди.
- 13.30 «Ватанпарвар».
- 14.00 «Марду майдон». Қашқадарё вилояти. * * *
- 17.55 Кўрсатувлар тартиби.
- 18.00 «Фахат сиз билан...». Баҳор байрамга бағишланади.
- 19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
- 19.20 «Аҳвол қандай, чемпи-

- он!».
- Спорт кўрсатуви.
- 19.45 «Сенга бир армон бўлай». Адабий-муслиқий композиция.
- 20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
- 21.00 «Темир хотин». Бадий фильм. («Ўзбекфильм»).
- 23.10 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

УзТВ II

БИШКЕК КЎРСАТАДИ

- 9.05—12.00 Програмада: «Хуш хабарлар», «Бабагардан қолган соза», «ТТ» (телевикторина), «Баластанди мейманжонасинда», «Жилдиздуу бала», мультфильм. * * *
- 18.05 Мультфильм.
- 18.15 Телетомошабинларнинг талабларига буюган концерт [рус тилида].
- 19.00 Хабарлар.
- 19.15 «Бактилуу байбичелар».
- 19.45 «Жаз майрами — ир майрами».
- 20.55 «Қирғизтеlevision» — 25 ёшда. «Олимзон». Бадий телефильм.
- «ОРБИТА IV»
- 6.50, 14.55, 22.45, 00.15 — Кўрсатувлар тартиби.
- 6.55 «Рухни чинқитириш».
- 7.55 Янгилликлар.
- 8.30 Эрталабки гимнастика.

- 8.40 «Спортлото» тиражи.
- 8.55 «Марказ».
- 9.25 «Эрта сахарлаб». «Денвер — динозаврларнинг энг сўнгиси». Кўп серияли мультфильм премьераси.
- 9.55 «Ҳозирча ҳаммаси жойида».
- 10.25 «Тонг юлдузи».
- 11.15 «Пи» белгиси билан.
- 12.05 «Қора кўркам от саргузаштлари». Болалар учун кўп серияли телефильм премьераси.
- 12.30 «Ишқий ёзишмалар» ёки «Соня билан Америка томон саёҳат». 1-кўрсатуви.
- 12.55 «Ижозатчилик». Мультфильм.
- 13.15 «Янги номлар». Байрам концерти.
- «КТВ-1» ва «Франс интернациональ» канали таништиради:
- 13.55 «Пиф ва Геркулес». Кўп серияли мультфильм премьераси.
- 14.05 «Кусто командасининг сувости одиссеяси». Кўп серияли ҳужжатли фильм премьераси.
- 15.00 Янгилликлар.
- 15.15 «Сайҳатчилар клуби».
- 16.05 Мультфильмлар премьераси: «Каспер» ва унинг дўстлари», «Ҳақиқий ақима

- овловчилар».
- 17.05 Давлат Россия дузовой оркестри чалади.
- 17.20 «Эфирда бевосита мулоқот».
- 18.00 «Панорама». Ҳафталик халқаро кўрсатуви.
- 18.45 Янгилликлар [сурдо таржимаси билан].
- 19.00 «Хунарли хор бўлмайд».
- 19.05 «Большой театр. Кунлар ва оқшомлар». 2-кўрсатуви.
- Якшанба кинокўрсатувлари
- 20.05 Тележранда биринчи марта. «Қайсарнинг қуйлиши». Бадий фильм («Капиталфильм», Италия).
- 21.40 «Москва кино-хит-паради».
- 21.55 Эълонлар.
- 22.00 «Яқунлар».
- 22.50 «Матадор». «Парижда аъло даражадаги модалар ҳафталиги». 1-қисм.
- 23.50 «Аттракцион». Мультфильм.
- 24.00 Янгилликлар.
- 00.20 Хит-мастер. «50x50». Алена Алпина.
- «ДУБЛЬ IV»
- РОССИЯ ТЕЛЕВИДИЕНИСИ
- 8.20 Баскетбол шарҳи.
- 8.50 «03» кўрсатуви.
- 9.20 «Рост» студияси.
- 9.50 «Агар сиз...».
- 10.20 «Уйингизга тинчлик-хо-

- тиржамлик тилаймиз».
- 11.20 «Ати-батн...».
- * * *
- 11.50—15.50
- «ЎЗБЕКИСТОН»
- ХАЛҚАРО
- ТЕЛЕКАНАЛИ
- Кўрсатувлар 8 Март байрамга бағишланади
- 1. «Авлодлар».
- 2. «Чисен» (норейс тилида).
- 3. «Безнен мирас» (татар тилида).
- 4. «Тошда ақс этган камалак».
- 5. «Ишбилармон аёллар».
- 6. «Рагинкамон» (тожин тилида).
- * * *
- РОССИЯ ТЕЛЕВИДИЕНИСИ
- 15.50 «Кесиб ташламанг...».
- 16.05 «Ҳайвонот оламида».
- 17.00 XX аср кадрда ва кадр ортида. «Катюшадан» «Бўрон»гача. Совет ракеталарининг яратилиш тарихи ҳақида.
- 18.00—18.50
- ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДИЕНИСИ
- РОССИЯ ТЕЛЕВИДИЕНИСИ
- 18.50 Диснейнинг сеҳрли олами. «Қора плаш», «Винни-Пухнинг янги саргузаштлари».
- 19.40 «Ҳар бир кун байрам».
- 19.55 «Дунёнинг буюк циркларини».
- 20.55 «Рой Орбисон ва дўстлари». Муслиқий телефильм премьераси.
- 21.55—24.00
- ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДИЕНИСИ
- РОССИЯ ТЕЛЕВИДИЕНИСИ
- 24.00 Жанр излаб. «Худди уша Горни». 1- ва 2-қисмлар.

АҲИЛЛИКДА ГАП КЎП

ОЛМАЛИҚ шаҳри ҳокимияти тўй ва маъракалари ўтказиш ҳамда уларни тартибга солиш тўғрисида низом қабул қилган эди. Бунга қўшимча равишда вилоят бўйича илк бор «Энг аҳил маҳалла» кўрик танлови ҳам ўтказилмоқда. Ҳалиб ўч маҳалла эса йил охирида аниқланади.

Шаҳардаги «Чамбил» маҳалласида мингга яқин аҳоли истиқомат қилади. Утган йил маҳалла оқсоқоллари маслаҳатлашиб, ҳашар йўли билан чойхона қуришни бошлаб юборган эдилар. Қуни кеча эса бежирим чойхона қурилиши битказилиб, маҳалла чойхўрларига топширилди. Мазкур чойхона қошида тиббий пункт, ёшлар хонаси, маҳалла комитети идораси ва новасойхона ишлаб турибди.

Суратларда: «Чамбил» чойхонасининг умумий кўрилиши; кексалик гаштини сураттаган Барай ота Ҳозиевга янги чойхона маъқул бўлди.

А. ЗУФАРОВ суратга олган. [УзА].

МУҲАРРИРИЯТГА ХАТ.

МИННАТДОРЧИЛИК БИЛДИРАМИЗ

ҲУРМАТЛИ таҳририят! Биз, Уртачирчиқ районидagi «Қумариқ» — «Роватак» маҳаллаларида яшовчи бир гуруҳ Улуғ Ватай уруши қатнашчилари ҳамда меҳнат фахрийлари шуни маълум қилмаизки, «Бурғалик — Стадион» йўналиши бўйича юрадиган, кишилар узоғини яқин қиладиган, айниқса кекса йўловчилар учун қулайлик туғдирадиган автобус қатновини «Сада»гача узайтиришни сўраб, Тўйтепа автокорхонасига ёзма равишда баён қилган эдик. Бироқ бу масала негадир очик қолганди. Сўнгра шу масала юзасидан вилоят пассажирлар ташиш концерни бошқарувчиси С. Раҳматуллаевга хат йўллагандик. Ушбу масала ижобий ҳал этилиб, эндиликда «Бурғалик—Сада» йўналиши бўйича автобус қатнаб, йўловчиларнинг жонига оро кирмоқда. Айниқса, бундан биз фахрийларнинг бошимиз осмонга етди.

Хурматли муҳарририят! Кўпчилик талабини инobatга олиб, уни дарҳол ҳал этиб берган С. Раҳматуллаевга газета орқали бизнинг миннатдорчилигимизни етказсангиз. Одамларга нафи тегадиган ана шундай кaмaрбаста раҳбарлар бор бўлсин, умридан барака топишсин!

Ш. БЕГМАТОВ, Б. РИХСИЕВ, А. АШИРОВ, С. ҚУШАТОВ, М. ПУЛАТОВ, Т. ШЕРАЛИЕВ, М. ЖАМОЛОВ, М. ШАРИПБОВ, С. ЖАМОЛИДДИИОВ.

уруш ва меҳнат фахрийлари.

дим замонлардан етиб келган беназир тўхфа украин олимларини, қолаверса, бошқа мамлакат табиатшуносларини ҳам қизиқтириб қўйди.

ҚОРАМОЛЛАРИИ СИЙЛАМАГАН БЎРОН

атшунослик музейи мутахассислари шундай хулосага келишди. Ҳозир антика топилма Львов табиат тарихи томоша боғида сақланмоқда. Уни келгуси авлодларга сақлаб қолиш учун эса тупроқдан тозалаб, махсус дорилаш керак бўлади. Қа-

Сийхуа ахборот агентлигининг хабар қилишича, Хитойнинг шимоли-ғарбидagi Цинхай вилоятида узоқ вақт давом этган бўронлар 227 минг бош қорамолнинг ўлишига сабаб бўлди. Бир ярим мингга яқин одам музлаб қолган ёки талафот кўрган, деб тахмин этилмоқда.

Вилоятда январь ойидан бери қаттиқ қор ёғиши кучли шамол билан қоришиб кетди. Аҳолиси аксарият тибетликлардан иборат бўлган Хуаннань мухтор округи, айниқса, катта зарар кўрган. (УзА).

ЭЪЛОН

Ўзбекистон Маданият ишлари вазирлиги М. ҚОРИЕҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ

ХАЛҚЛАР ДУСТЛИГИ САРОЙИДА
27 февраль соат 18.00 да
Ўзбекистон ва Туркменистон халқ артисти

Бобомурод ҲАМДАМОВ
КОНЦЕРТИ

Концертда рақосалар Муяссар ПИРМЕТОВА, Элмира НОРБОЕВА қатнашадилар. Концерт дастурини Уткир СИДДИҚОВ олиб боради.

Чипталар Халқлар дўстлиги саройида соат 11.00 дан бошлаб сотилмоқда. Жамоа бўлиб келиш учун буюртмалар қабул қилинади.

Исмоил ЮСУПОВ

Шафқатсиз ўлим камтар дўстимиз, таниқли ҳуқуқшунос ва олим Исмоил Юсуповни 64 ёшида орамиздан олиб кетди.

И. Юсупов 1953 йилда Тошкент юридик олийгоҳини битириб, ўз иш фаолиятини Наманган вилоятида терговчиликдан бошлади. Сўнг Олмалик шаҳри прокурорининг ёрдамчиси этиб тайинланди. 1956—1959 йилларда аввал Тошкент вилояти, кейин республика тергов бўлимларида прокурорлик қилди.

1959—1963 йилларда Ўзбекистон Фанлар академияси фалсафа ва ҳуқуқ олийгоҳи аспирантурасида ўқиди ҳамда диссертация ёқлаб, юридик фанлар номзоди бўлди. Беш йил шу олийгоҳда илмий ходимлик қилди.

1968 йилдан 1985 йилгача навбат билан Олмалик шаҳри, Охангарон райони ва Бекобод шаҳри прокурори бўлиб фаолият кўрсатди. 1985 йилдан то пенсияга чиққунча Бўка район прокурорининг ёрдамчиси бўлиб ишлади.

И. Юсупов ҳамма жойда ўзининг ҳалоллиги, ишга садоқати, дўстларига меҳрибонлиги билан ажралиб турарди.

Қадрдон ўртоғимиз — Исмоил Юсуповнинг порлоқ хотираси қалбимизда ҳамisha сақланади.

БИР ГУРУҲ ДУСТЛАРИ.

ДИҚҚАТ, ЯНГИЛИКИ

БЎСТОНЛИҚ
ЖУРНАЛИСТЛАРИГА
ИМТНЁЗ

Бўстонлиқ райони ҳокимиятининг чиқарган қарорига биноан эндиликда журналистлар район ҳудудида қатновчи жамоат транспортдан бепул фойдаланиш ҳуқуқига эга бўлдилар.

Қалам аҳлига кўрсатилган журналистларнинг ижтимоий ҳимоя қилиш борасидаги бу хайрли ташаббус вилоятимизнинг бошқа районларида ҳам оммалаштирса арзигуликдир.

Муҳаррир
Н. НАСИМОВ.

Тошкент ҳақиқати

МУАССИСЛАР: ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИ ВА «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ЖУРНАЛИСТЛАР ЖАМОАСИ.

Ҳар тўғрида

САЛМОН ФОРСИЙ ПАЙГАМБАРНИНГ ДЎСТИ ЭДИ. САЛМОН РУШДИЙ-ЧИ?

БУЮК Британия Бош вазири Жон Мейжор Эрон ислом жумҳурияти раҳнамоси марҳум Оятулло Ҳумайний фатвосига кўра ўлим жазосига маҳкум этилган, дунёга машҳур «Шайтон оятлари» китобининг муаллифи Салмон Рушдий билан учрашувга «розилик» берганини маълум қилди. Ҳукумат вакиллари-нинг шаходатларига асосланган Би-би-си телекўрсатуви ўтган чоршанба кунини шу ҳақда хабар тарқатди.

Би-би-си бошловчисининг айтишига қараганда, тўрт йилдан бери яшириниб юрган ёзувчи телевидение орқали Бош вазирга мурожаат қилиб, у билан учрашишга ва учрашув воситасида ақидан парастларнинг таҳдидидан халос бўлишга интилаётганини билдирган эди. Ёзувчининг гапларига кўра, Бош вазир билан ёнма-ён ўтиришдан самаралироқ бирор восита йўқ. Бинобарин Бош вазир «Биз ўз фуқаромизни муҳофаза қиламиз», деса-чи, қойилмақом бир иш бўлар эмиш.

Оятулло Ҳумайний фатво-сидан сўнг мана тўрт йил-дирки, исломнинг муқаддас рухналарини ҳақорат қилган учун ўлимга маҳкум этилган Салмон Рушдийни 24 соат давомида полиция соқчилари кўриқлаб турибди. Маълумки, Салмон Рушдий ва унинг асари, сўз эркинлиги масаласи теварагида айланаётган машмаша Буюк Британия билан Эроннинг муносабатларига совуқлик аралашини сабаб бўлган эди.

«ЎЛСАМ ҲАМ ЯРАШМАЙМАН»

РЕЙТЕР ахборот агентлиги мухбирининг Қуддусдан хабар қилишига қараганда, 80 ёшли Яҳё Авраам деган зот яҳудий 64 яшар завжаси билан ажрашишдан бўйин товлагани учун 1963 йилдан бери қамоқхонада ётибди. «Розиман» деган бир оғиз сўз айтса, равиллар суди уни озодликка чиқариб юборган бўлар эди.

«Единог ахронот» рўзномасининг аниқлик киритишига кўра, Яҳё Авраам қизига «Гўрга борганимдан кейингина ажримга розилик беришим мумкин», деб айтган эмиш.

УКРАИНЛАРДАН ҲАМ ҚАДИМИЙ ДАРАХТ

УКРИНФОРМ ахборот қур қазибган ишчилар 15 миллион йил ётиб, тошга айланиб қолган дарахтни топиб олишди. Украина фанлар академиясининг Львов таби-